

Analýza nákladů a jejich řízení ve vybraném podniku

Barbora Sitařová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav podnikové ekonomiky

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Barbora Sitařová**
Osobní číslo: **M20184**
Studijní program: **B0413A050024 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management podniku**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Analýza nákladů a jejich řízení ve vybraném podniku**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretická východiska vztahující se k nákladům a jejich řízení.

II. Praktická část

- Představte vybraný podnik a sestavte jeho základní charakteristiku.
- Provedte analýzu nákladů ve vybraném podniku.
- Provedte analýzu nákladového řízení ve vybraném podniku a na základě vypracované analýzy navrhněte doporučení pro zlepšení procesu řízení nákladů.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- DRURY, Colin. *Management and cost accounting*. 11th edition. Australia: Cengage Learning, 2020. ISBN 978-1-4737-4887-3.
- FIBÍROVÁ, Jana; ŠOLJAKOVÁ, Libuše; WAGNER, Jaroslav a PETERA, Petr. *Manažerské účetnictví – nástroje a metody*. 3. upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. ISBN 978-80-7598-885-0.
- KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. 4., rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2018. ISBN 978-80-7261-568-1.
- POPEŠKO, Boris a PAPADAKI, Šárka. *Moderní metody řízení nákladů: Jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5773-5.
- TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a JELÍNKOVÁ, Eva. *Podniková ekonomika – klíčové oblasti*. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-2710-689-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jiří Dokulil, Ph.D.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **17. května 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Petr Novák, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se soustředí na analýzu nákladů a jejich řízení ve vybraném podniku v letech 2019-2022. Práce je rozčleněna na dvě části – teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou shromážděna teoretická východiska vztahující se k nákladům a jejich řízení. Jsou primárně zaměřena na informační podklady, pojetí a členění nákladů a nákladové funkce. Praktická část poskytuje základní informace o podniku a o jeho ekonomickém profilu ve sledovaném období. Následně byla provedena analýza nákladů podle druhů, kalkulačního členění a dle vztahu k objemu výroby. Na základě klasifikace nákladů byly sestaveny nákladové funkce. V závěru práce jsou uvedena doporučení, která mají za cíl efektivnější řízení nákladů ve vybraném podniku.

Klíčová slova: náklady, analýza nákladů, řízení nákladů, klasifikace nákladů, nákladové funkce, účetnictví

ABSTRACT

This bachelor's thesis focuses on the analysis of costs and their management in the selected company in the years 2019-2022. The work is divided into two parts – theoretical and practical. In the theoretical part, the theoretical starting points related to costs and their management are collected. They are primarily focused on information materials, the concept and breakdown of costs and cost functions. The practical part provides basic information about the company and its economic profile in the monitored period. Subsequently, an analysis of costs was carried out according to types, calculation breakdown and according to the relationship to the volume of production. Based on the cost classification, cost functions were compiled. At the end of the thesis, recommendations are presented, which aim at more effective cost management in the selected company.

Keywords: costs, cost analysis, cost management, cost classification, cost functions, accounting

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Dokulilovi, Ph.D. za jeho cenné připomínky a čas věnovaný při odborném vedení této bakalářské práce.

Dále bych ráda poděkovala své rodině a nejbližším za jejich podporu a trpělivost, kterou jsem od nich dostávala po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 INFORMAČNÍ PODKLADY.....	12
1.1 FINANČNÍ A DAŇOVÉ ÚČETNICTVÍ.....	12
1.1.1 Finanční účetnictví.....	13
1.1.2 Daňové účetnictví.....	14
1.2 MANAŽERSKÉ A NÁKLADOVÉ ÚČETNICTVÍ.....	14
1.2.1 Manažerské účetnictví.....	16
1.2.2 Nákladové účetnictví.....	17
2 NÁKLADY.....	19
2.1 POJETÍ POJMU NÁKLADY.....	19
2.1.1 Finanční pojetí.....	20
2.1.2 Hodnotové pojetí.....	20
2.1.3 Ekonomické pojetí.....	21
2.2 KLASIFIKACE NÁKLADŮ.....	22
2.2.1 Druhové.....	22
2.2.2 Účelové.....	24
2.2.3 Kalkulační.....	25
2.2.4 Podle vztahu k objemu výroby.....	26
3 NÁKLADOVÉ FUNKCE.....	28
3.1 KLASIFIKAČNÍ ANALÝZA.....	28
3.2 METODA DVOU OBDOBÍ.....	29
3.3 GRAFICKÁ METODA.....	29
3.4 REGRESNÍ A KORELAČNÍ ANALÝZA.....	30
4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI.....	33
5.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLEČNOSTI.....	34
5.2 ZAMĚSTNANCI SPOLEČNOSTI.....	34
5.3 EKONOMICKÝ PROFIL PODNIKU.....	35
5.3.1 Majetková struktura podniku.....	35
5.3.2 Finanční struktura podniku.....	37
5.3.3 Výsledky hospodaření podniku.....	39
5.3.4 Cashflow podniku.....	39
6 ANALÝZA NÁKLADŮ.....	41
6.1 ANALÝZA NÁKLADŮ PODLE DRUHŮ.....	41

6.2	ANALÝZA NÁKLADŮ PODLE KALKULAČNÍHO ČLENĚNÍ	42
6.2.1	Přímé náklady.....	43
6.2.2	Nepřímé náklady	44
6.3	ANALÝZA NÁKLADŮ PODLE VZTAHU K OBJEMU VÝROBY	47
6.3.1	Fixní náklady.....	48
6.3.2	Variabilní náklady.....	50
7	SESTAVENÍ NÁKLADOVÉ FUNKCE	52
7.1	KLASIFIKAČNÍ ANALÝZA	52
7.2	METODA DVOU OBDOBÍ.....	53
7.3	BODOVÝ DIAGRAM.....	54
7.4	REGRESNÍ ANALÝZA.....	54
8	NAMĚTY A DOPORUČENÍ.....	55
	ZÁVĚR	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
	SEZNAM VZORCŮ	60
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	61
	SEZNAM OBRÁZKŮ	62
	SEZNAM TABULEK.....	63
	SEZNAM PŘÍLOH.....	64

ÚVOD

Analýzu nákladů lze považovat za klíčový nástroj pro efektivní řízení a fungování každého podniku. V dnešním světě, kdy má skoro každý podnik velké množství konkurentů a kdy proměny vnějšího prostředí vedou ke značným výkyvům nákladových položek, je proto efektivní nákladový management důležitým předpokladem udržení relevantního postavení na trhu.

Nákladový management má několik fází. Vzhledem k tomu, že každá firma může mít rozdílnou strukturu nákladů, je nutné zkoumat a rozčleňovat jednotlivé nákladové položky dle kritérií, která jsou pro daný podnik specifická. Klasifikace nákladů mimo jiné podniku umožňuje sestavení nákladových funkcí, čímž jeho představitelé získají lepší představu o vývoji nákladů v návaznosti na různý objem produkce. Důsledné řízení nákladů může být managementu oporou i při kalkulacích nákladů nebo v rámci sestavování podnikového rozpočtu.

Tato bakalářská práce je rozčleněna na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část čtenáře seznamuje se základními pojmy a technikami používanými v problematice analýzy nákladů. Jedná se o teoretické základy týkající se pojetí nákladů, členění nákladů a také o seznámení s nákladovými funkcemi. Praktickou část otevírá představení analyzovaného podniku, na které navazuje důkladná analýza jeho nákladů. Ta mimo jiné zahrnuje rozčlenění nákladů podle druhů, kalkulačního členění a podle objemu výroby. Provedení těchto analýz následně umožní sestavení nákladové funkce, a to pomocí klasifikační analýzy, metody dvou období a regresní analýzy. Závěrečná část nabídne shrnutí výsledků praktické části a doporučení k zajištění efektivnější práce s náklady.

I když se zvolené téma může zdát jako nekreativní, z mého vlastního pohledu se jedná o velmi důležitou součást řízení každého podniku, a proto jeho důležitost nelze podceňovat.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je formulace doporučení ke zlepšení nákladového řízení ve vybraném podniku. Doporučení budou sestavena na základě zjištěných poznatků získaných v analýze současného stavu nákladového řízení v podniku.

Za účelem podpory hlavního cíle byly naformulovány i cíle vedlejší:

- Shromáždění relevantní odborné literatury a formulování teoretických východisek pro část praktickou.
- Představení zvoleného podniku a rámcová analýza jeho současných aktivit.
- Provedení analýzy nákladů a posouzení současné úrovně nákladového řízení.
- Sumarizace poznatků z praktické části a nastínění možných změn, které jsou zvolenému podniku dle výsledků analýz doporučeny.

K dosažení hlavního a vedlejších cílů bakalářské práce byly zvoleny elementární vědecké metody jako analýza a syntéza, dále zásady literární rešerše a postupy související s efektivní správou nákladů, například klasifikační analýza, metoda dvou období a regresní analýza.

I. TEORETICKÁ ČÁST

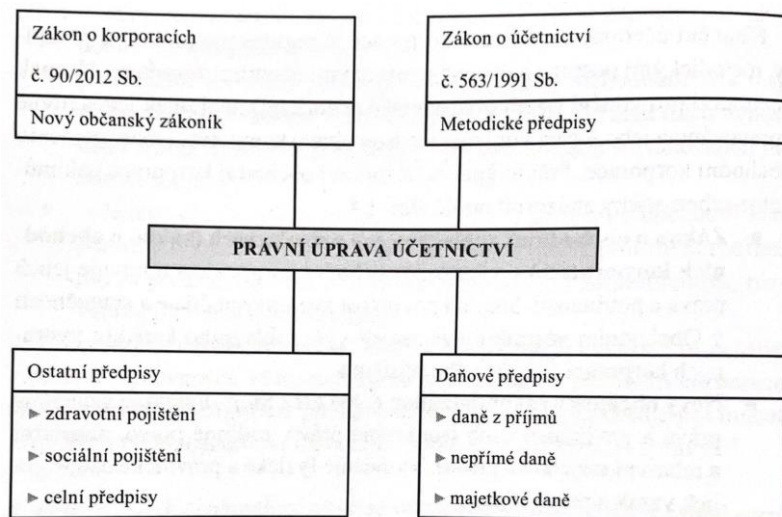
1 INFORMAČNÍ PODKLADY

Pod informačními podklady rozumíme jednotlivé účetní systémy, ze kterých čerpáme vstupní data pro analýzu nákladového řízení. Některé z nich jsou významným způsobem regulovány státem (právními předpisy), zatímco u jiných systémů je forma použití ryze na rozhodnutí konkrétního podniku. Synek, Kislingerová a kol. (2015) označují tyto systémy souhrnným názvem účetnictví a uvádějí, že slouží pro sběr, třídění, transformaci a poskytování informací podstatných pro rozhodování na všech úrovních řízení podniku.

V dnešním světě existuje spousta definic účetnictví, ale podle Druryho (2020) je účetnictví procesem identifikace, měření a sdělování ekonomických informací. To znamená, že účetnictví poskytuje finanční i nefinanční informace, které podporují management podniku ve správném rozhodování. Abychom účetnictví plně porozuměli, je nezbytné mít znalosti o rozhodovacím procesu a uživatelích účetních informací.

1.1 Finanční a daňové účetnictví

Zatímco někteří autoři rozlišují finanční a daňové účetnictví jako dva odlišné účetní systémy (Taušl Procházková a Jelínková, 2018; Kocmanová, 2013), v jiných zdrojích jsou v zásadě sjednocené (Popesko a Papadaki, 2016; Synek, Kislingerová a kol., 2015; Landa, 2014). Všeobecná shoda panuje na názoru, že finanční a daňové účetnictví tvoří účetní systém primárně vytvořený pro potřeby externích uživatelů. Dle Hradeckého, Lanči a Šišky (2008) je v mnoha případech finanční účetnictví sestavováno do určité míry i pro využití k daňovým účelům. Sedláček (2016) nerozlišuje zvláště daňové účetnictví a řídí se pouze pojmem finanční účetnictví. Uvádí, že se jedná o systém, který musí být upravován právními předpisy, obecně uznávanými zásadami účetnictví a metodickými postupy. Právní úpravu můžeme vidět na následujícím obrázku.

Obrázek 1 Právní úprava účetnictví (Sedláček, 2016)

Zákon o obchodních korporacích, upravuje práva a povinnosti, kterými se obchodní korporace musí řídit. Určuje také povinnosti týkající se například zveřejňování údajů a informací ve veřejném rejstříku. Nový občanský zákoník upravuje všeobecně práva a povinnosti osob. Uvádí také rozlišení mezi fyzickými a právnickými osobami, jejich právní formu a vznik. Zákon o účetnictví stanovuje metodické a obsahové náležitosti, které jsou nutné dodržovat, aby účetnictví bylo správně vedeno a zobrazovalo skutečnou výkonnost a finanční situaci podniku. Daňové a ostatní předpisy upravují primárně obsahovou stranu účetnictví – například metody a postupy při určování hodnot zaznamenávaných v účetnictví (Sedláček, 2016).

1.1.1 Finanční účetnictví

Podle Synka, Kislingerové a kol. (2015) je finanční účetnictví nástrojem, který během celé ekonomické aktivity podniku monitoruje výstižnými metodickými postupy jejich hospodaření.

Hradecký, Lanča a Šiška (2008) klasifikují finanční účetnictví jako hlavní zdroj informací, které jsou primárně využívány majiteli podniků anebo investory, kteří mají zájem vstoupit do podniku. Tento druh účetnictví tedy především slouží k poskytování informací týkajících se finanční situace a dlouhodobé efektivity celé firmy. Pro finanční účetnictví jsou závazné zákonné předpisy stanovující primární pravidla, která vyžadují jejich dodržování – např. při odepisování majetku. Souhrnné účetní výkazy jsou předkládány jednou za rok, přičemž rok je považován za účetní období. Podávají tedy informace za aktuálně uplynulé účetní období a tím tedy zpětně reflektují minulost.

Podle Taušl Procházkové a Jelínkové (2018) se finanční účetnictví zabývá pozorováním informací souvisejících s náklady podniku jako jednoho celku. Získané informace slouží pro účely externích i interních uživatelů. Dá se tedy říct, že se jedná o zdroj, který je nezbytný k řízení podniku. Tyto výstupy můžeme najít ve výkazu zisků a ztrát, v rozvaze, cashflow a v příloze účetní závěrky. Jsou zde tudíž vyjadřovány údaje zaměřené na minulé období.

Lazar (2012) vyjadřuje finanční účetnictví jako obor, který pracuje s veškerými účetními případy v podniku, které vedou k proměně závazků a majetku u účetní jednotky primárně při vztahu v jejím okolí – např. k finančním institucím, odběratelům a dodavatelům apod. Náklady a výnosy jsou pozorovány jako celek v různých druzích členění, díky kterým poté získáme podklady pro výpočty daní z příjmu a zároveň zjistíme hospodářský výsledek podniku.

Dle Kocmanové (2013) náklady můžeme ve finančním účetnictví interpretovat jako pokles zdrojů. Řadí mezi ně nejenom náklady související s reprodukčním procesem ale také např. veškeré daně a poplatky, pokuty, manka a náklady vynaložené na reprezentaci.

1.1.2 Daňové účetnictví

Informace z finančního účetnictví slouží jako základ pro účetnictví daňové, avšak jsou pozměněny o položky, které mají daňovou uznatelnost. Většinou jsou informace zaznamenávány v peněžních jednotkách. Výsledky z finančního a daňového účetnictví jsou podstatné pro externí uživatele, jako jsou například banky (Taušl Procházková a Jelínková, 2018).

Kocmanová (2013) v oblasti daňového účetnictví rozděluje náklady na dva druhy. První z nich jsou ty, které jsou nezbytné k získání výnosů. Jedná se o takové náklady, které jsou odečítány od příjmů, abychom z nich zjistili zdanitelný základ. Druhým typem nákladů jsou nedaňové, kdy se jedná především o položky související s rozdělováním výsledků.

1.2 Manažerské a nákladové účetnictví

Manažerské účetnictví představuje zcela odlišný typ účetního systému než účetnictví finanční. Jeho podstatou je sloužit bezprostředně potřebám řídicích pracovníků organizace, což je i důvod, proč jej například Synek, Kislíngrová a kol. (2015) označují jako vnitropodnikové účetnictví. Někteří zahraniční autoři (Hansen a Mowen, 2015) považují pro tento typ účetního systému za vhodnější označení Cost Management, neboli nákladové účetnictví. Naproti tomu Popesko a Papadaki (2016) a Čechová (2011) popisují nákladové

účetnictví jako předstupeň účetnictví manažerského. Čechová (2011) zmiňuje, že nákladové účetnictví plynule přechází do manažerského účetnictví, i přes to se však v praxi stále používá termín nákladové účetnictví. Dle autorky není podstatné, jak se věci nebo jevy pojmenovávají, ale spíše jejich skutečný význam a praktické využití. Mezi hlavní úkol manažerského účetnictví patřilo a stále patří poskytování informací o výkonech. Dále přináší data o jednotlivých útvarech, formuje kalkulační systém, přenáší zodpovědnost na útvary podniku, zaobírá se podnikovým rozpočtem a připravuje podklady pro rozhodování – například z hlediska krátkodobého, dlouhodobého, investičního nebo při určování cenové strategie.

Obrázek 2 Geneze manažerských účetních systémů (Popesko a Papadaki, 2016)

Jak můžeme vidět, výše uvedený obrázek ukazuje vývoj manažerského účetnictví. Popesko a Papadaki (2016) jej rozčleňují na tři hlavní etapy. Nejprve se jednalo o tradiční nákladové účetnictví, jehož hlavním cílem bylo primárně zaznamenávat náklady a systematicky je kategorizovat podle dat z minulých účetních období. Manažerské účetnictví, které se v poslední době stále více zdůrazňuje, představuje navazující etapu. K dosažení efektivních manažerských rozhodnutí je důležité poskytovat informace o možných budoucích scénářích, které by mohly sloužit jako opora při volbě optimálních variant. Moderní manažerské techniky a nástroje již dnes umožňují aktivní řízení nákladů. Management nákladů znázorňuje třetí etapu, která navazuje na předchozí. Je důležité v této fázi zdůraznit, že při příchodu nových, kvalitativních manažerských metod a nástrojů, nepřestávají být důležité a platné předchozí vývojové fáze. Pro efektivní řízení podniku je klíčové brát v úvahu všechny fáze vývoje účetních a manažerských systémů.

Další názor najdeme u Kocmanové (2013), která rozděluje nákladové (také někdy nazývané vnitropodnikové) a manažerské účetnictví na dvě odlišné kategorie. Oproti tomu Taušl Procházková a Jelínková (2018) nerozdělují zvláště nákladové účetnictví a odkazují se pouze

na pojem manažerské účetnictví. Hradecký, Lanča a Šiška (2008) pojímají manažerské účetnictví jako zastřešující pojem, který v sobě obsahuje nákladové účetnictví, kalkulace a rozpočetnictví. Podle nich tedy jsou data v manažerském účetnictví výsledkem všech výše uvedených tří částí, ze kterých je složeno. Další názor nalezneme u Fibírové, Šoljakové, Wagnera a Petery (2020), kdy v obecném kontextu pojem manažerské účetnictví rozdělují na dva relativně na sobě nezávislé subsystémy. První subsystém má dlouhou historii a tradičně se označuje jako nákladové účetnictví. Najdeme zde účetní informace, které jsou určeny k řízení podnikatelských procesů, v kterých jsou základní parametry již stanoveny. Druhý subsystém obsahuje informace, které slouží k taktickému a strategickému rozhodování o alternativách podnikových operací do budoucna. Tento subsystém odpovídá oblasti manažerského účetnictví pro rozhodování. Jejich způsob rozdělení nákladového a manažerského účetnictví zobrazuje následující obrázek.

Manažerské účetnictví <i>(systém účetních informací pro řízení a rozhodování)</i>	
Nákladové účetnictví <i>(účetnictví pro řízení podnikatelského procesu, o jehož parametrech již bylo rozhodnuto)</i>	Manažerské účetnictví <i>(účetnictví pro rozhodování o budoucích alternativách činnosti)</i>
Informace pro operativní řízení , v bezprostřední návaznosti na řízení taktické (porovnání předem stanovených veličin se skutečností, běžná a preventivní kontrola)	Informace pro variantní rozhodování (příprava taktických plánů a rozpočtů při existující kapacitě a rozhodování o variantách budoucí kapacity)
Informace pro řízení po linii útvarů, výkonů a procesů	Komplexní informace pro vrcholové řízení a rozhodování
Informace pro vyhodnocení vlivu změn v objemu a sortimentu výkonů dodávaných na trh	Informace pro zásadní změny činnosti (strategický marketing, výzkum a vývoj, investiční rozhodování)
Podnikové rozpočty – Rozpočtová výsledovka, rozpočtová rozvaha, rozpočet peněžních toků	
Vztah hlavního podnikového rozpočtu, vnitropodnikových rozpočtů středisek, kalkulačního systému, vnitropodnikových cen	Podnikové střednědobé a dlouhodobé rozpočty

Obrázek 3 Obsah nákladového a manažerského účetnictví (Fibírová, Šoljaková, Wagner a Petera, 2020)

1.2.1 Manažerské účetnictví

Podle Kocmanové (2013) se manažerské účetnictví orientuje na kvantifikaci nákladů, které slouží k oceňování a vykazování položek v rozvaze u finančního účetnictví, pro zjišťování a vyhodnocování využitých nákladů a také pro potřeby v rozhodování, které poté vedou k výběru nejlepší varianty pro budoucnost.

Jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly, Synek, Kislíngrová a kol. (2015) označují manažerské účetnictví také pojmem vnitropodnikové účetnictví. Definují ho jako systém, který dodává veškeré potřebné informace k rozhodování manažerů, včetně informací o

očekávaném vývoji procesů a transakcí, různých možnostech a jejich ekonomických aspektech. Vnitropodnikové účetnictví by mělo být schopno poskytnout kompletní informace o očekávaných a skutečných událostech a transakcích v rámci podniku v tradiční struktuře nákladů podle druhů, podle účelu vynaložení, podle místa vzniku a odpovědnosti. Vnitřní účetní systém by měl být také schopen předpovědět očekávané náklady a porovnávat je se skutečností, aby bylo možné identifikovat příčiny odchylek nebo chyb. To platí jak při plánování úkolů, tak při reálném průběhu výroby.

Současná literatura uvádí, že data, která jsou získána prostřednictvím účetnictví manažerského, se využívají při interním řízení firmy. Aby mohli manažeři řídit podnik uvnitř, jsou pro ně tyto informace nutné z důvodu rozhodování, plánování a kontroly činností. Informace jsou managementu předávány z controllingu, který můžeme považovat jako nadřazenou úroveň nad metodami a nástroji v manažerském účetnictví. Činnost controllingu můžeme rozčlenit do tří kategorií. Jako první přichází plánování, kdy controlleři mají v mnoha podnicích hlavní postavení při vytváření plánů a rozpočtů pro příští roky. Druhou oblastí je kontrola, ke které jsou potřeba informace z nákladového účetnictví. Zde dochází k detailním poznatkům o reálných nákladech v určitých částech podniku, které jsou poté porovnávány s plánem a s hodnotami uvedenými v rozpočtu. Poslední kategorií je reporting, kdy se jedná již o poskytnutí informací manažerům pomocí analýz a reportů, které obsahují zprávy o hospodaření podniku a jeho finanční situaci (Hradecký, Lanča a Šiška, 2008).

Manažerském účetnictví interpretuje náklady z hlediska interního řízení. Slouží pro efektivní řízení podnikových operací a používají se při kalkulacích, tvorbě rozpočtů a při aplikaci statistických metod. V manažerském přístupu jsou náklady vnímány jako ekonomický zdroj, které je účelově vyjádřen v hodnotovém pojetí. Manažerské účetnictví není podrobena právním zákonům a je nepovinné. V tomto ohledu je velmi vhodné, aby byl účetní systém navržen a přizpůsoben specifickým požadavkům daného podniku. V důsledku toho mohou být používané nástroje individuálně upraveny podle potřeb konkrétního podniku (Taušl Procházková a Jelínková, 2018).

1.2.2 Nákladové účetnictví

V nákladovém účetnictví jsou náklady založeny na účelovém a účelném investování zdrojů a práce, která úzce koresponduje s hlavní činností (Kocmanová, 2013).

Dle Hradeckého, Lanči a Šišky (2008) můžeme nákladové účetnictví nazývat také jako provozní anebo vnitropodnikové, protože podle zmíněných autorů se jedná o pojmy se stejným obsahem. Účetnictví provozní bylo využíváno do roku 1953, pojem vnitropodnikové byl zaveden po závěrečných zákonných úpravách po roce 1971 a nákladové účetnictví je pojem, který je nejvíce v souladu se zahraniční terminologií. Z důvodu výše uvedených tak zmínění autoři při vykládání tohoto pojmu používají název nákladové účetnictví. Oproti finančnímu účetnictví zde podniky nejsou vázány zákonnými předpisy a mohou si tak vedení nákladového účetnictví přizpůsobit svým potřebám a specifikacím. Za účetní období je zde považován většinou jeden měsíc, avšak v případě potřeby je možné vytváření i častěji. Jsou zde zaznamenávány minulé události a transakce, ale také umožňuje sledovat současný stav hospodaření a díky tomu poté odhadovat budoucí vývoj. Účelem nákladového účetnictví je přinést manažerům potřebné informace k jeho řízení podniku. Tím mohou lépe identifikovat silné a slabé stránky a závčas přijmou vhodná opatření pro maximalizaci výkonnosti a efektivity podniku. Aby tento druh účetnictví efektivně naplňoval úkoly, musí brát v úvahu vazby mezi organizační strukturou, technologiemi a výrobou. Dále je nutné, aby data dle potřeb managementu byla systematicky členěna a využívala se všechna relevantní metodická opatření. Díky prezentaci těchto informací v peněžní formě je usnadněno porovnávání a analýza různých aspektů podnikání.

Synek, Kislingerová a kol. (2015) považují nákladové účetnictví a kalkulace jako jednu z částí manažerského účetnictví. Nákladové účetnictví vnitřního účetního systému může být strukturováno různými způsoby v souvislosti s kalkulacemi a rozpočtováním. Může se zaměřovat na srovnání plánovaného stavu s aktuálním stavem, který vychází z celkových nákladů, nebo na analýzu tzv. dílčích nákladů.

2 NÁKLADY

Na obecné úrovni můžeme náklady definovat jako výdaj nebo investici vynaloženou k dosažení konkrétního cíle. Náklady ale nelze vyjádřit pouhým sledováním peněžních toků. Peníze jsou sice cenným zdrojem, kterého se někdy musíme vzdát, abychom dosáhli obchodních cílů, avšak nejsou jediným hodnotným zdrojem. Kromě toho ne všechny formy spotřeby zdrojů vedou automaticky k peněžním transakcím mezi firmou a externími subjekty. Zaznamenávání hotovosti vyplácené vnějším stranám tak není vhodným přístupem k evidenci nákladů v podnikání (Taschner a Charifzadeh, 2016).

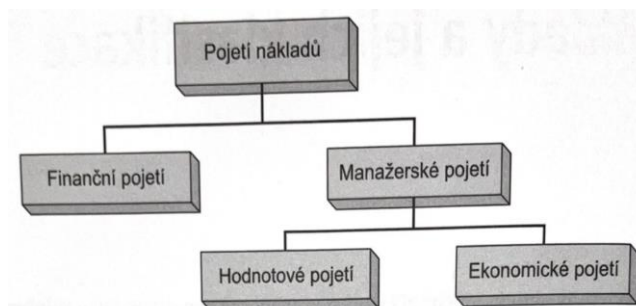
Problematika nákladů úzce souvisí se zajišťováním vstupů do produkčního procesu. Dle Synka, Kislíngerové a kol. (2015) se jedná o peněžně vyjádřenou spotřebu výrobních faktorů účelně vynaložených na tvorbu podnikových výnosů. Časové rozdělování nákladů a výnosů zaručuje v podniku souvislost nákladů a výnosů za určité období. Nesmíme proto tedy zapomenout na takzvané náklady příštího období a výdaje příštího období. Mezi náklady příštího období můžeme zařadit například předem placené nájemné. Oproti tomu výdajem příštího období je například nákup materiálu na splátky. Nemůžeme také opomenout rozlišení peněžních výdajů od nákladů. Peněžní výdaje totiž zobrazují pokles peněžních prostředků, avšak do nákladů se dostávají později – pro příklad, při nákupu stroje se do nákladů dostávají až odpisy, samotný nákup je pouze peněžní výdaj.

Náklady představují pestrou ekonomickou kategorii, která se skládá z různorodých složek, které nemají mezi sebou přímou souvislost a ani se vzájemně nepodmiňují. Odlišují se podle zdrojů, ze kterých vycházejí, jejich rolí v procesu, způsobu projevu a reakcích na různé působení faktorů (Čechová, 2011). Dle Popeska a Papadaki (2016) se ve finančním a manažerském účetnictví přistupuje k vnímání nákladů odlišně.

2.1 Pojetí pojmu náklady

Dle Krále a kol. (2018) můžeme rozlišit dvě definice nákladů – zvláště pro finanční a manažerské účetnictví. U finančního účetnictví můžeme náklady definovat jako pokles ekonomického prospěchu, kdy dochází ke snížení hodnoty aktiv nebo zvýšení hodnoty závazků, což způsobuje pokles vlastního kapitálu. Manažerské účetnictví vymezuje náklady jako účelné využití ekonomických zdrojů firmy, které účelově koreluje s ekonomickou činností. Tato různá pojetí nákladů dále rozebírají následující podkapitoly.

Finanční pojetí nákladů využíváme ve finančním účetnictví oproti tomu v manažerském účetnictví používáme manažerské pojetí nákladů, mezi které patří hodnotové a ekonomické pojetí (Popesko a Papadaki, 2016).

Obrázek 4 Vztah jednotlivých přístupů k pojetí nákladů (Popesko a Papadaki, 2016)

2.1.1 Finanční pojetí

Uvedené pojetí nákladů se využívá ve finančním účetnictví a někdy ho můžeme také najít pod pojmem pagatorní pojetí nákladů. Je postaveno na principu použití peněžní formy oběhu prostředků. Náklady lze tedy popsat jako prostředky vložené do výkonů, které slouží k zajištění alespoň minimální návratnosti finančních prostředků. Finanční pojetí nákladů projevuje určité vlastnosti. Prvním znakem je, že náklady musí být prokázány skutečným úbytkem peněz. Za další rys můžeme považovat to, že k ocenění nákladů v tomto pojetí se používají historické neboli pořizovací ceny (Král a kol., 2018). Tento stejný názor na finanční pojetí nákladů nalezneme také u Strouhala (2016).

Popesko a Papadaki (2016) uvádí, že jeden z problémů, který může být spojován s finančním pohledem na náklady je, že tento přístup nemusí správně zohledňovat skutečnou hodnotu spotřebovaných zdrojů. Pokud jde o dlouhodobý hmotný majetek, může nastat situace, že doba odepisování nereflektuje skutečnou živostnost položky a cena jejího pořízení neodráží její aktuální skutečnou hodnotu. Tyto faktory mohou významně ovlivnit celkové zhodnocení nákladů společnosti.

2.1.2 Hodnotové pojetí

V souvislosti s rozvojem nákladového účetnictví se díky vztahu k němu vyvíjí také hodnotové pojetí nákladů. Základní úlohou je podávat údaje k běžnému řízení i pro kontrolu skutečného vývoje uskutečňovaných činností. Zakládá se na ocenění nákladů v reprodukčních cenách. To znamená tedy, že náklady zobrazujeme podle pravidel, které platí v současnosti, ne tedy podle podmínek, kdy byly pořízeny. Mezi hodnotové pojetí

nákladů se neřadí pouze peněžní náklady, ale také náklady, které mají vliv na ekonomickou racionalitu. Jako příklad takovýchto nákladů můžeme uvést kalkulační odpisy (Král a kol., 2018).

Dle Strouhala (2016) se při hodnotovém pojetí oceňuje na úrovni, která vypovídá o aktuální věcné reprodukci.

Popesko a Papadaki (2016) uvádí, že v hodnotovém pojetí nákladů jsou spotřebované ekonomické zdroje ohodnoceny podle aktuálních cenových úrovní. Při provádění aktivity se předpokládá, že nejenom pokryjí původní investici, ale také zajistí obnovu ekonomických zdrojů na jejich původní úrovni a za ceny odpovídající jejich současné hodnotě. Náklady v tomto pojetí zahrnují nejen ty, které jsou v souladu s finančním účetnictvím (explicitní náklady), ale také ty, které jsou v manažerském účetnictví vykazovány v odlišné výši nebo vůbec (implicitní náklady) – tyto náklady se nazývají kalkulačními druhy nákladů.

2.1.3 Ekonomické pojetí

Toto pojetí nákladů využíváme kromě řízení aktuálně uskutečněných procesů také pro výběr vhodných rozhodnutí do budoucna. S volbou možností je spojeno obecné ekonomické pochopení nákladů, které můžeme vyjádřit jako maximum hodnoty, které můžeme vytvořit díky vybrané variantě. Tento předpoklad vyjadřují oportunitní náklady, které můžeme charakterizovat jako ušlý maximální zisk, který podnik nevyužil v důsledku zvolení jiné možnosti (Král a kol., 2018).

Ekonomické pojetí nákladů vyjadřuje nejen skutečně spotřebované peněžní částky, ale také to, co bylo obětováno – např. podnikatelova ušlá mzda. Jedná se o takzvané oportunitní náklady, které mohou být označovány také jako alternativní. Tento druh nákladů také používáme při výpočtu ekonomického zisku. Ekonomický zisk totiž vypočítáme jako rozdíl výnosů a nákladů v ekonomickém pojetí. Tyto dva ukazatele jsou využívány především u manažerského rozhodování (Synek, Kislíngerová a kol., 2015).

Podle Strouhala (2016) náklady v ekonomickém pojetí vyplývají z žádosti o zajištění příslušných informací nejen při řízení skutečně uskutečněných procesů, ale mimo jiné i pro potřeby v rozhodování při výběru optimálních variant do budoucna. S tím souvisí již výše zmíněné uznání nákladů jako maximum hodnoty, kterou můžeme získat pomocí zvolené varianty. Při tomto pojetí nákladů vyjádření neobsahuje jenom oceněný pokles ekonomického zdroje, ale i oceněný prospěch, který podnik nezískal kvůli tomu, že zdroj nepoužil jiným způsobem.

2.2 Klasifikace nákladů

Klasifikace nákladů nám slouží k lepšímu řízení nákladů a má za cíl navýšení hospodárnosti podniku. Náklady můžeme členit například dle druhů, podle účelu, podle činností a na mnoho jiných dalších kategorií podle určitých činností (Synek, Kislingerová a kol., 2015).

Abychom mohli náklady systematicky zpracovávat, je třeba je rozdělit do různých skupin podle rozmanitých hledisek. Každý typ klasifikace nákladů upřednostňuje nějakou vlastnost nebo jejich skupinu (Čechová, 2011).

2.2.1 Druhové

Jedná se o členění dle druhů nákladů, které vzniká při využívání jednotlivých vstupů do výrobního procesu. Používáme ho k monitoringu, hodnocení a plánování nákladů nutných pro výrobu, které určujeme na základě spotřeby určitých typů výrobních faktorů (Kocmanová, 2013).

Čechová (2011) říká, že nemůžeme všechny náklady dělit podle druhů. Podle druhů lze dělit náklady externí, prvotní a jednoduché. Externí náklady jsou ty, které vstupují do podniku z vnějšku a nemohou vzniknout uvnitř podniku. Prvotní náklady představují náklady, které se poprvé vyskytují v daném procesu. Jednoduché náklady jsou takové, které se zobrazují pouze jednou položkou.

Dle Synka, Kislingerové a kol. (2015) je využívána také podrobnější druhová klasifikace nákladů. Tento způsob najdeme ve výkazu zisků a ztrát, který je také někdy nazýván jako výsledovka anebo v účtové osnově. V detailnějším druhovém třídění najdeme dva druhy členění nákladů. První z nich je dle oblasti činnosti, které můžeme rozdělit na finanční, provozní a mimořádné. Druhým druhem třídění nákladů ve výkazu zisku a ztrát je dle nákladových druhů. Mezi hlavní nákladové druhy patří spotřeba energie, materiálu a externích služeb, osobní náklady, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a finanční náklady. Tyto vyjmenované nákladové druhy můžeme zařadit do finančního účetnictví. Avšak při manažerském rozhodování můžeme využít ještě další kategorii – takzvané kalkulační nákladové druhy, mezi které řadíme již dříve zmíněné náklady oportunitní.

Podle Hradeckého, Lanči a Šišky (2008) můžeme nákladové druhy popsat jako náklady prvotní, které jsou zaznamenány ihned po jejich vstoupení do podniku. Dále můžeme říct, že jsou to náklady externí, které jsou vytvářeny využitím produktů, prací a externích

dodavatelských služeb. Jedná se také o náklady takzvané jednoduché, kdy je již dále nemůžeme členit na další poddruhy. Toto členění nákladů je důležité, protože předává informace týkající se spotřeby ekonomických zdrojů, které vstupují do podniku a tím také poskytují informace o podniku a jeho vztahu k okolí. Jelikož členění dle nákladových druhů propojuje hlavní podnikový rozpočet s ostatními plány podniku, je toto členění považováno za primární ve finančním účetnictví. U nákladového účetnictví se toto členění dle nákladových druhů využívá u vytváření rozpočtů středisek, avšak zde je již nutné využít také jiné analytické členění, které vyjadřuje vztah spotřeby nákladů k účelu. Při členění nákladů ve střediscích zde mimo prvotní náklady najdeme také nákladové položky, které se vztahují k využití vnitropodnikových výkonů – jedná se o náklady druhotné, interní a složené. Druhotné náklady vznikají při spotřebě výkonů, které byly už předtím v podniku vyrobeny. U interních nákladů je podnik vlastním dodavatelem. Složené náklady se skládají z mnoha počátečních druhů nákladů, které jsou spotřebovány u vzniku určitého podnikového výkonu. Poměrný podíl jednotlivých typů nákladů může poskytnout užitečné informace o jejich významu v rámci organizace. To nám může pomoci identifikovat klíčové oblasti, na které se zaměřit při úsilí o optimalizaci nákladů. Rozložení nákladových druhů v podniku může naznačovat povahu transformačního procesu v organizaci. Různorodá struktura nákladových druhů může naznačovat různé typy organizací, jako jsou manufaktura, automatizovaná montáž, zakázková firma nebo služby. Manufaktura se typicky vyznačuje vysokým podílem osobních nákladů, zejména přímých osobních nákladů. Tento typ podniku vystihuje nízká míra automatizace, což znamená, že odpisy budou relativně nízké. Příkladem takové výroby je produkce obuvi nebo textilu. Automatizovaná montáž nakupuje poměrně drahé komponenty, které jsou ve vysoce automatizovaném výrobním procesu přeměňovány na hotové výrobky. Tento typ výroby se vyznačuje vysokou spotřebou materiálu, nízkými osobními náklady a vysokým podílem odpisů. Příkladem takového podniku může být výroba automobilů. Zakázková firma vyrábí různé produkty na základě specifických objednávek zákazníků. Kromě průměrného podílu osobních a materiálových nákladů hrají významnou roli externí služby, jako jsou telekomunikace a marketing, které jsou nakupovány od externích poskytovatelů. Struktura nákladů u podniku poskytující služby se výrazně liší od firem ve výrobním sektoru. Taková společnost bude mít velmi nízký podíl materiálových nákladů, zatímco osobní náklady budou výrazně převládat (Popesko a Papadaki, 2016).

2.2.2 Účelové

Účelové členění je odlišné v tom, že reflektuje přímý vztah mezi náklady a účelem jejich vynaložení. Zdůrazňuje, jaký výsledek by měl být dosažen procesem, do něhož jsou náklady vloženy. Je jasné, že každý náklad musí být vynaložen s určitým účelem již od svého vzniku, jinak by jeho použití bylo zbytečné. Proto je klíčové mít jasnou představu o tom, kam chceme určité finanční prostředky investovat a jakého cíle chceme jejich vynaložením dosáhnout (Čechová, 2011).

Při účelovém členění se náklady rozdělují podle původu vzniku a odpovědnosti. Zjednodušeně můžeme říct, že se jedná o rozdělování dle vnitropodnikových útvarů. Pomocí velikosti firmy a náročnosti výroby náklady rozčleňujeme do více úrovní. Při řízení útvarů může být totiž druhové členění omezené, především v případě hodnocení hospodárnosti, efektivnost a účinnost výkonů podniku. Jde o to, že při druhovém členění není vyjadřována příčina spotřebovaných nákladů. Proto při hodnocení efektivnosti spotřebovaných nákladů je nezbytné členit je dle účelu vynaložení. Ve výrobě je můžeme rozdělovat na technologické náklady a na náklady, které jsou nutné k obsluze a řízení. Technologické náklady jsou způsobeny nějakou technologií nebo nějakým způsobem s ní související. Může se jednat například o náklady na využití materiálu daného množství a kvality. Náklady na obsluhu a řízení používáme k zajištění vedlejších procesů technologické činnosti. Jedná se například o mzdy administrativních pracovníků nebo náklady spojené se spotřebou energie (Kocmanová, 2013).

Podle Synka, Kislingerové a kol. (2015) je účelové členění stěžejní při zabezpečování hospodárnosti výrobků, útvarů a také kompletního podniku. Je tomu z důvodu, že je viditelný vztah mezi účelem vynaložení a náklady. Účelovou klasifikaci nákladů můžeme rozdělit na členění dle útvarů a členění dle výkonů. Při členění dle útvarů se za útvar považují střediska. Kdy střediska můžeme charakterizovat jako definované oblasti podniku, které si zaznamenávají náklady, které spadají pod jejich kompetentnost. U nákladů, které můžeme přímo přiřadit nějakému středisku hovoříme o tzv. jednicových nákladech daného střediska. Náklady, které ale nejsou přiřazovány přímo ale prostřednictvím specifické metody nebo kritéria nazýváme režijní střediskové náklady. Režijní náklady střediska se většinou rozdělují na správní, materiální, výrobní a odbytové. Za výstup nákladů ve střediscích je považován rozpočet. U menších podniků, které nejsou rozčleňovány na střediska, se využívá členění pouze dle výkonů, které je v této knize nazýváno také jako kalkulační členění. Více toto členění bude rozebráno v následující podkapitole.

Hradecký, Lanča a Šiška (2008) u účelového členění nákladů vidí podstatu ve vztahu nákladů k danému technologickému procesu a dělí je na náklady technologické a na náklady sloužící k vytvoření, zajištění a udržení podmínek průběhu procesu. Náklady technologické souvisí se stanovenou kalkulační jednicí, což znamená, že vytvořené náklady přímo souvisí při výrobě výkonu s technologickými operacemi. Nazýváme je proto náklady jednicové a můžeme do nich zařadit jednicový materiál, mzdy a ostatní jednicové náklady. Dle jejich využití je můžeme také navíc rozšířit o jiné položky. Svými rysy se jednicové náklady řadí mezi variabilní. Náklady sloužící k vytvoření, zajištění a udržení podmínek průběhu procesu zahrnují nejen náklady k jejímu řízení a obsluze, ale také náklady související s technologickým procesem vztahující se k celku. Kritériem těchto nákladů je také to, aby se nákladový úkol vztahoval k danému časovému období a ne k určitým výkonům. Zároveň se také určuje místo, kde jsou tyto náklady využity. Tento typ nazýváme jako režijní náklady. Díky jejich povaze je můžeme zařadit k fixním, ale také i k variabilním nákladům a někdy také dochází k situaci, kdy mohou vykazovat vlastnosti z části fixní a také variabilní – v tomto případě se jedná o tzv. smíšené. Toto členění v případě, že je využíváno u kalkulací, můžeme nazývat také jako kalkulační členění nákladů.

2.2.3 Kalkulační

Dle Popeska a Papadaki (2016) jde v zásadě o klasifikaci, která je velice podobná účelovému členění nákladů a v některých případech jsou tato dvě členění mezi sebou zaměňována. Hlavním rozdílem mezi účelových a kalkulačním členěním je to, že zatímco účelové členění se zaměřuje na náklady vztahující se k různým typům výkonu, kalkulační členění se soustředí na přiřazení nákladů ke konkrétnímu výkonu při kalkulaci.

Kalkulace nákladů na kalkulační jednici je stěžejním metodickým prostředkem rozpočetnictví. Je prováděno pomocí kalkulačního vzorce. Kalkulační členění dělí nákladové skupiny na přímé a nepřímé náklady a je důležité při pozorování nákladů dle místa vzniku (Kocmanová, 2013).

Jak již bylo výše zmíněno, Synek, Kislingerová a kol. (2015) kalkulační členění řadí do účelové klasifikace nákladů. Jedná se o určování nákladů dle jednotlivých výrobků, tedy dle nositelů nákladů. U kalkulační klasifikace je nám odpovídáno na základní otázku, co zapříčinilo vznik konkrétních nákladů ve firmě a co můžeme považovat za výsledek dané činnosti. Při třídění nákladů podle výkonu můžeme náklady rozdělit na dvě hlavní skupiny – přímé a nepřímé. U přímých nákladů je lze přidělit přímo k určitému výrobku. Při

nepřímých nákladech se jedná o náklady, které jsou vynaloženy na větší množství výrobků anebo na celkový provoz útvaru a k jednotlivým výrobkům se přiřazují pomocí přírážek. Mezi přímé jednicové náklady většinou patří výrobní mzdy a materiál. Za nepřímé režijní náklady považujeme veškeré ostatní náklady. Písemný soupis jednotlivých nákladových položek a jejich celkového součtu na kalkulační jednici označujeme jako kalkulace nákladů.

Hradecký, Lanča a Šiška (2008) při vztahu k výkonu rozpoznává také členění na přímé a nepřímé. Dle zmíněných autorů přímé náklady jsou ty, které podle předmětu kalkulace mohou být přímo přiřazeny. Mezi ně můžeme vždy přiřadit jednicové náklady z důvodu, že jsou způsobeny přímo danou kalkulační jednicí. Dále mezi přímé náklady můžeme zařadit také ty, které vznikly na základě skupiny výrobků určitého druhu – v tomto případě se jedná např. o náklady na opotřebení speciálního nářadí, které byly aplikovány na výrobu všech výrobků určité kategorie. Oproti tomu nepřímé náklady nelze přímo přiřadit k předmětu kalkulace. Tyto náklady jsou sdíleny mezi všemi druhy výrobků a mohou být přiřazeny pouze nepřímě. U těchto nákladů jsou vybrané rozvrhové základy klíčové pro spojení s předmětem kalkulace, které nahrazují přímou příčinnou souvislost.

2.2.4 Podle vztahu k objemu výroby

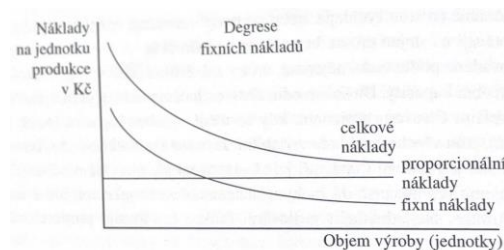
Při zkoumání vztahu nákladů k objemu výroby rozdělujeme náklady na fixní a variabilní. Fixní náklady se s ohledem na objem výroby nemění, zůstávají tedy stále stejné. Příkladem fixních nákladů mohou být nájemné, odpisy strojů a úvěrové úroky. Změna fixních nákladů nastává až při navýšení (anebo snížení) celkové výrobní kapacity. U variabilních nákladů se jejich výše při změnách objemu výroby mění. Příkladem může být jednicový materiál a jednicové mzdy. Variabilní náklady se mohou měnit v pohledu ke změnám objemu výroby proporcionálně, tedy růst nastává stejně rychle, nadproporcionálně, kdy náklady rostou rychleji, anebo podproporcionálně, kdy je růst pomalejší. Je nezbytné poznamenat, že neměnnost a variabilnost nákladů je relativní. Pomocí matematických funkcí, které pojmenováváme jako nákladové funkce, můžeme zobrazit vztahy mezi objemem produkce a náklady. Nejjednodušší z nich je funkce lineární, která zobrazuje proporcionální růst. Popsat ji můžeme jako celkové náklady = fixní náklady + variabilní náklady na jednotku * objem výroby v naturálních jednotkách. Vyjádříme ji ve tvaru (Synek, Kislingerová a kol., 2015):

$$N = FN + vn * q \quad (1)$$

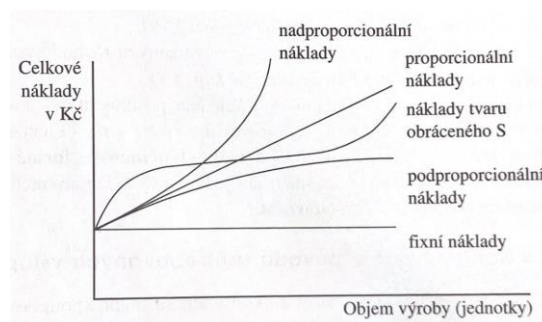
Z této funkce můžeme také zjistit takzvané průměrné náklady na jednotku, které vypočítáme jako (Synek, Kislingerová a kol., 2015):

$$N_j = \frac{FN}{q} + vn \quad (2)$$

Dále si z těchto funkcí můžeme prokázat, že při nárůstu objemu výroby se nám budou jednotkové náklady zmenšovat. Dochází k tomu díky tomu, že fixní náklady budeme rozdělovat mezi rozsáhlejší objem produkce. Tento jev nazýváme jako degrese fixních nákladů a využíváme ho primárně ke zvyšování hospodárnosti podniku (Synek, Kislingerová a kol., 2015).

Obrázek 5 Průběh jednotkových nákladů (Synek, Kislingerová a kol., 2015)

Obrázek 6 Průběh celkových nákladů (Synek, Kislingerová a kol., 2015)

Dle Kocmanové (2013) při určování nákladů na výkon můžeme kromě členění na přímé a nepřímé náklady využít i členění ve vztahu k objemu prováděných výkonů. U tohoto třídění nákladů se orientujeme na pozorování chování a vztahu nákladů k finální příčině vzniku, které je vyjádřeno objemem produkce. Hlavním prostředkem v této klasifikaci je členění na variabilní a fixní náklady. Fixní náklady používáme při efektivním řízení hospodárnosti a směřují k využití kapacit v podniku. Hospodárnost celého procesu ukazuje zvyšující úroveň, což vykazuje efekt z degrese fixních nákladů. Průběžné klesání průměrných nákladů, které je zapříčiněno vlivem efektu nazýváme jako relativní úspora nákladů, kterou vypočítáme dle vzorce:

$$U = FN * (k - 1) \quad (3)$$

3 NÁKLADOVÉ FUNKCE

Pomocí nákladových funkcí v podniku dokážeme zaznamenat určité chování nákladů. Můžeme říci, že nákladové funkce popisují, jak se náklady v průběhu mění s objemem produkce. Náklady můžeme sledovat v krátkém a v dlouhém období, kdy pokaždé dochází k jejich jinému chování. Definování nákladové funkce je pro podnik důležité u finančního plánování, kdy je třeba určit náklady spojené s dosažením plánovaného objemu produkce. Nákladové funkce můžeme také aplikovat pro různá rozhodování a problémy související s podnikáním například při analýze bodu zvratu, zjišťování cen, limitů nákladů a průběhu jednotkových nákladů. Můžeme identifikovat čtyři hlavní metody při stanovování nákladových funkcí, které budou rozebrány v následujících podkapitolách (Taušl Procházková a Jelínková, 2018).

3.1 Klasifikační analýza

Klasifikační analýza je metodou, pomocí které rozdělujeme celkové náklady na fixní a variabilní dle jejich dosavadního chování v podniku. Sečteme veškeré fixní náklady, abychom zjistili jejich výši. Celkové fixní náklady označujeme jako FN. Následně sečteme variabilní náklady, které poté vydělíme současným produkovaným množstvím v naturálních jednotkách, díky čemu získáme variabilní náklady pro jednotku produkce. Jednotkové variabilní náklady poté vyjadřujeme jako vn. Díky výpočtům celkových fixních nákladů a jednotkových variabilních nákladů můžeme nyní vytvořit nákladovou funkci, kterou vyjádříme jako (Scholleová, 2017):

$$N = FN + v_n * Q \quad (4)$$

V případě, že máme objem výroby vyjádřen v peněžních jednotkách, použijeme na výpočet vzorec, kdy využijeme haléřového ukazatele, který stanovíme jako podíl variabilních nákladů na 1 Kč objemu výroby (Martinovičová, Konečný a Vavřina, 2019):

$$N = FN + h * Q \quad (5)$$

Dle Strouhala (2016) je tato metoda založená na třídění nákladů podle toho, zda se mění anebo nemění při změnách v objemu výroby. Toto třídění, jak již víme z předchozích kapitol, nazýváme jako členění na fixní a variabilní náklady. Mezi fixní náklady můžeme zařadit nejčastěji odpisy, pojistné, energie, nájemné. K variabilním nákladům zařazujeme jednicový materiál, jednicové mzdy a ostatní jednicové náklady.

3.2 Metoda dvou období

Uvedená metoda dvou období je dle Scholleové (2017) založena na porovnávání nákladů a objemů výroby za dvě období, při kterých dochází pouze ke změně objemu výroby, avšak nedochází ke změnám ve výrobní technologii. Při řešení této metody si nejprve sestavíme dvě nákladové funkce ve tvaru:

$$N_1 = FN + vn * Q_1 \quad (6)$$

$$N_2 = FN + vn * Q_2 \quad (7)$$

Následně vyřešíme dvě rovnice o dvou neznámých, díky kterým získáme výši celkových fixních nákladů a jednotkových variabilních nákladů. Tyto neznámé tedy konkrétně zjistíme pomocí následujících vzorečků (Scholleová, 2017):

$$FN = N_1 - Q_1 * \frac{N_2 - N_1}{Q_2 - Q_1} \quad (8)$$

$$vn = \frac{N_2 - N_1}{Q_2 - Q_1} \quad (9)$$

Dle Synka, Kislingerové a kol. (2015) je metoda dvou období sice rychlou, ale méně spolehlivou metodou, která je založena na vyřešení dvou lineárních funkcí, jež jsou sestavené na základě údajů za dvě období.

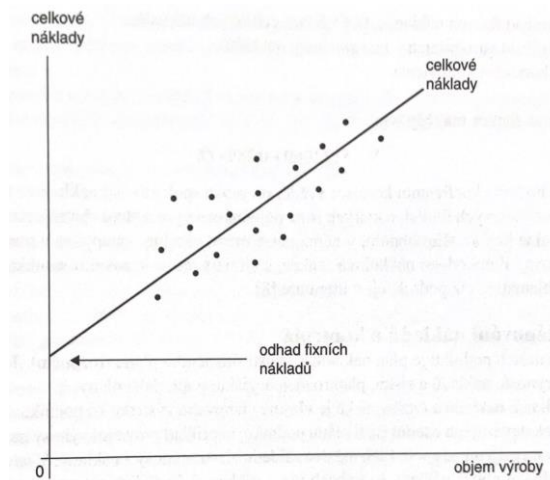
Dle Strouhala (2016) se v této metodě orientujeme podle celkového rozsahu produkce a k tomu vázaným celkovým nákladům. Jelikož vycházíme z daného časového úseku, měli bychom si sice vybírat období s největším a nejmenším objemem výroby, ale zároveň si musíme dát pozor na to, aby se nejednalo o období, které by enormně vybočovalo z běžných hodnot.

3.3 Grafická metoda

Jedná se o metodu, která je velmi jednoduchá a ve většině případů se používá jako doplňková při ostatních výpočetních metodách (Taušl Procházková a Jelínková, 2018).

Synek a kol. (2011) uvádí, že nákladovou funkci můžeme vyvodit z bodového diagramu, kde se na ose x zobrazí objemy výroby a na ose y náklady. Každý pár hodnot je vyjádřen pomocí bodu. Pokud jsou body rozptýleny blízko přímkou/křivky, která je přibližně zakreslena, a jsou-li od ní veškeré body v co nejmenší vzdálenosti, naznačuje to existenci závislosti nákladů na objemu výroby. Pro odhad fixních nákladů využijeme průsečík znázorněné čáry s osou y. Tato metoda nám slouží ke zjišťování extrémních hodnot, ke

kterým dochází například při rozšiřování výrobních kapacit. Na následujícím obrázku můžeme vidět ukázkou bodového diagramu.

Obrázek 7 Bodový diagram (Synek a kol., 2011)

3.4 Regresní a korelační analýza

Regresní a korelační analýza je matematicko-statistická metoda, při které potřebujeme více vstupních údajů. Ve výsledku se vlastně jedná principiálně o metodu dvou období, kterou ale aplikujeme na větší množství období a výsledky poté statisticky vyhodnocujeme. Díky tomu zjistíme nejpřesnější predikci nákladové funkce. Odhady nákladových funkcí zjišťujeme pomocí IT programů, které nám dokážou najít také nelineární funkce (Scholleová, 2017).

Podle Synka, Kislingerové a kol. (2015) regresní a korelační analýza potřebuje mnoho údajů o objemu produkce a celkových nákladech za delší časové období, které by mělo být alespoň za 12 měsíců. Z tohoto důvodu tuto metodu nelze využít u začínajících podniků. Metodou můžeme také určit spolehlivost vyřešené funkce a vytvořit bodový diagram týkající se vývoje nákladů.

Dle Taušl Procházkové a Jelínkové (2018) regresní analýza je schopna odhalit nelineární průběh funkce. Metoda spočívá v identifikaci vztahu mezi proměnnými a poté umožňuje pomocí korelační analýzy vyhodnotit sílu dané závislosti.

4 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Analýza nákladů představuje klíčový prvek v oblasti řízení podnikání a strategického plánování. Jejím hlavním cílem je poskytnout podnikům důležité informace o jejich finančních tocích a výdajích, které jsou nezbytné pro efektivní řízení a rozhodování. V první části práce jsou rozebrány informační podklady, týkající se finančního, daňového, manažerského a nákladového účetnictví. Finanční a daňové účetnictví poskytuje základní rámec pro zaznamenávání finančních transakcí a tvorbu účetních výkazů. Hlavním cílem manažerského a nákladového účetnictví je poskytnout manažerům potřebné informace pro řízení podnikatelských procesů a strategického plánování. Dále je v práci rozebrána problematika nákladů, pojetí pojmu nákladů z finančního, hodnotového a ekonomického hlediska, klasifikace nákladů dle druhů, účelu, dle kalkulační a podle vztahu k objemu výroby. V závěrečné kapitole teoretické části jsou představeny nákladové funkce a metody analýzy nákladů, které umožňují porozumět vztahu nákladů k výkonnosti podniku a identifikovat oblasti pro zlepšení a optimalizaci.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI

Vybraná společnost nese obchodní jméno TS města a.s. Jedná se o technické služby působící ve městě Bystřice nad Pernštejnem a v jeho přílehlém okolí. Její hlavní činností je shromažďování, sběr a odstraňování odpadů.

Sídlo: K Ochozi 666, Bystřice nad Pernštejnem

Právní forma: akciová společnost

Datum vzniku: 1. července 1996, zápisem do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Brně

Základní kapitál: 18 260 000 Kč

Zakladatel: město Bystřice nad Pernštejnem

Akcionáři: město Bystřice nad Pernštejnem

Akcie: 1 ks neprodejná o jmenovité hodnotě 9 180 000 Kč

386 ks akcií na jméno o jmenovité hodnotě 10 000 Kč

2 610 ks akcií na jméno o jmenovité hodnotě 2 000 Kč

Předmět podnikání:

- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- Silniční motorová doprava
 - o Nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti do 3,5 tun včetně
 - o Nákladní vnitrostátní provozovaná vozidla o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny
- Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

(Výroční zpráva, 2022)

5.1 Organizační struktura společnosti

Ve společnosti je za nejvyšší orgán považována valná hromada. Funkci valné hromady vykonává Rada města Bystřice nad Pernštejnem. Statutárním orgánem ve společnosti je představenstvo. Orgánem, který provádí kontrolu je dozorčí rada.

Složení představenstva:

Ing. Roman Kekrt - předseda

Ing. Karel Pačiska - člen

Mgr. Martin Horák - člen

Složení dozorčí rady:

Ing. Bohumil Kotlán - předseda

Petr Hanzlík - člen

Ludvík Šíkula - člen (Výroční zpráva, 2022)

Společnost je rozčleněna na více středisek. Personální a technické propojení mezi nimi poskytuje možnost efektivně používat potenciál firmy při využívání dostupných zdrojů a také přispívá k realizaci rozmanitých úkolů. Jedná se o:

- Středisko dopravy
- Středisko odpadů
- Středisko údržby
- Středisko správa

5.2 Zaměstnanci společnosti

TS města a.s. mají v uplynulých čtyř letech relativně stálý a neměnný počet zaměstnanců. Počet řídicích pracovníků je za sledované období neměnný. Níže zpracované tabulky jsou vytvořeny na základě Výročních zpráv společnosti za účetní období 2019 až 2022.

Tabulka 1 Průměrný počet zaměstnanců během účetního období (vlastní zpracování)

Počet zaměstnanců	2022	2021	2020	2019
Celkem	63	64	63	64
Z toho řídicích pracovníků	5	5	5	5

Tabulka 2 Osobní náklady na zaměstnance v tis. Kč (vlastní zpracování)

Osobní náklady	2022	2021	2020	2019
Celkem za zaměstnance	32 857	30 060	28 813	27 483
Z toho na řídicí pracovníky	4 320	4130	4 003	3 846

I když se počet zaměstnanců téměř nezměnil za sledované období, tak celkové osobní náklady se postupně zvyšovaly, a to z důvodu zvyšování mezd zaměstnanců a jejich benefitů.

Tabulka 3 Osobní náklady na zaměstnance (vlastní zpracování)

Osobní náklady	2022	2021	2020	2019
Celkem za zaměstnance	100 %	100 %	100 %	100 %
Z toho na řídicí pracovníky	13,1 %	13,7 %	13,9 %	14,0 %

Podíl osobních nákladů na řídicí pracovníky na celkových osobních nákladech se postupně v průběhu sledovaného období snížil o 0,9 procentního bodu. Dochází k tomu z důvodu nárůstu celkových osobních nákladů.

5.3 Ekonomický profil podniku

V této kapitole se zaměříme na ekonomický profil podniku. Představena bude majetková a finanční struktura, výsledky hospodaření a cashflow podniku v uplynulých čtyřech po sobě jdoucích letech. Bude se jednat o roky 2022, 2021, 2020 a 2019. Rok 2023 v době vytváření bakalářské práce ještě nebyl ze strany podniku k dispozici. Všechny tabulky jsou z vlastního zpracování dle dostupných informací ve Výročních zprávách podniku z let 2022, 2021, 2020 a 2019.

5.3.1 Majetková struktura podniku

Následující tabulka poskytuje informace o aktivech podniku, která byla k dispozici ve společnosti během sledovaného časového období.

Tabulka 4 - Aktiva podniku v tis. Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
AKTIVA CELKEM	52 056	51 467	52 813	47 727
Stálá aktiva	17 275	19 317	18 605	19 612
Dlouhodobý hmotný majetek	17 275	19 317	18 605	19 612
Oběžná aktiva	34 204	31 405	33 722	27 581
Zásoby	1 721	1 437	1 181	1 227
Dlouhodobé pohledávky	5	0	0	322
Krátkodobé pohledávky	4 391	5 557	3 133	3 388
Peněžní prostředky	28 087	24 411	29 408	22 644
Časové rozlišení aktiv	577	745	486	534

Z ekonomického hlediska je důležité sledovat poměr mezi stálými a oběžnými aktivy. V tomto případě můžeme vidět pokles podílu stálých aktiv, což může signalizovat změnu strategie podniku. Na konci sledovaného období stálá aktiva tvoří pouze 33 % v poměru k celkovým aktivům. Veškerou tuto kategorii zahrnuje pouze dlouhodobý hmotný majetek. Dlouhodobý nehmotný ani finanční majetek společnost nevlastní. Oběžná aktiva tvoří tedy největší podíl na celkových aktivech, jedná se na konci sledovaného období o 66 %. Zásoby se v průběhu zvýšily o 0,7 procentního bodu. Podnik ve sledovaném období také splatil svůj dlouhodobý závazek. Co se týče krátkodobých závazků, tak u této položky došlo nejprve ke snížení, poté k relativně velkému nárůstu a poté opět k menšímu poklesu. Peněžní prostředky tvoří největší část z oběžných aktiv a dochází v průběhu sledovaného období nejprve ke zvýšení, poté ke snížení a poté opět k nárůstu. Výsledky vertikální analýzy byly zaokrouhlovány na jedno desetinné místo.

Tabulka 5 Vertikální analýza aktiv (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
AKTIVA CELKEM	100 %	100 %	100 %	100 %
Stálá aktiva	33,2 %	37,5 %	35,2 %	41,1 %
Dlouhodobý hmotný majetek	33,2 %	37,5 %	35,2 %	41,1 %

Oběžná aktiva	65,7 %	61,0 %	63,9 %	57,8 %
Zásoby	3,3 %	2,8 %	2,3 %	2,6 %
Dlouhodobé pohledávky	0 %	0 %	0 %	0,7 %
Krátkodobé pohledávky	8,4 %	10,8 %	5,9 %	7,1 %
Peněžní prostředky	54,0 %	47,4 %	55,7 %	47,4 %
Časové rozlišení aktiv	1,1 %	1,5 %	0,9 %	1,1 %

5.3.2 Finanční struktura podniku

Tabulka č.6 zobrazuje složení pasiv podniku, která byla k dispozici během sledovaného období.

Tabulka 6 - Pasiva podniku v tis. Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
PASIVA CELKEM	52 056	51 467	52 813	47 727
Vlastní kapitál	43 618	43 380	45 039	41 638
Základní kapitál	18 260	18 260	18 260	18 260
Ážio a kapitálové fondy	13 268	13 268	13 268	13 268
Fondy ze zisku	3 449	3 330	3 084	2 981
Výsledek hospodaření minulých let	6 903	6 181	5 526	5 087
Výsledek hospodaření běžného účetního období	1 738	2 341	4 901	2 042
Cizí zdroje	8 381	7 914	7 465	5 891
Rezervy	183	183	183	183
Krátkodobé závazky	8 198	7 731	7 282	5 708
Časové rozlišení pasiv	57	173	309	198

Vertikální analýza poskytuje pohled na strukturu pasiv společnosti v jednotlivých letech vyjádřený jako procentní podíl každé položky na celkových pasivech. Jak můžeme vidět, vlastní kapitál tvoří největší podíl na celkových pasivech, i přes to jsme ve sledovaném období zaznamenali pokles o 3,4 procentního bodu. To může naznačovat, že společnost

mohla využívat více cizích zdrojů financování než vlastních zdrojů. Peněžní vyjádření základního kapitálu se v uplynulých letech nezměnilo, avšak při vertikální analýze můžeme vidět, že došlo k poklesu jeho podílu na celkových aktivech. Můžeme tedy říci, že společnost neprováděla žádné zvýšení základního kapitálu a využívala jiné způsoby financování svých aktiv. Výsledek hospodaření běžného účetního období se sice v porovnání prvního a posledního sledovaného období snížil, ale v roce 2020 došlo k více jak dvojnásobnému nárůstu. Podíl cizích zdrojů se zvýšil o necelé 4 procentní body. Tento nárůst naznačuje, že společnost mohla více spoléhat na externí financování ve sledovaném období. Krátkodobé závazky ve společnosti se za uplynulé období zvýšily o 3,7 procentního bodu. Závěrem můžeme z těchto dat odvodit, že společnost během sledovaného období zvýšila svou závislost na cizích zdrojích financování a zároveň snížila efektivitu v generování výnosů z běžného provozu. Výsledky vertikální analýzy byly zaokrouhlovány na jedno desetinné místo.

Tabulka 7 Vertikální analýza pasiv (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
PASIVA CELKEM	100 %	100 %	100 %	100 %
Vlastní kapitál	83,8 %	84,3 %	85,3 %	87,2 %
Základní kapitál	35,1 %	35,5 %	34,6 %	38,3 %
Ážio a kapitálové fondy	25,5 %	25,8 %	25,1 %	27,8 %
Fondy ze zisku	6,6 %	6,5 %	5,8 %	6,2 %
Výsledek hospodaření minulých let	13,3 %	12,0 %	10,5 %	10,6 %
Výsledek hospodaření běžného účetního období	3,3 %	4,5 %	9,3 %	4,3 %
Cizí zdroje	16,1 %	15,4 %	14,1 %	12,4 %
Rezervy	0,4 %	0,4 %	0,3 %	0,4 %
Krátkodobé závazky	15,7 %	15,0 %	13,8 %	12,0 %
Časové rozlišení pasiv	0,1 %	0,3 %	0,6 %	0,4 %

5.3.3 Výsledky hospodaření podniku

Níže uvedená tabulka prezentuje výsledky hospodaření ve vybraném podniku za sledovaná období.

Tabulka 8 Výsledky hospodaření podniku v tis. Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Provozní výnosy	72 998	64 924	66 085	61 625
Provozní náklady	71 713	62 384	60 487	59 474
Provozní výsledek hospodaření	1 285	2 540	5 598	2 151
Finanční výnosy	616	27	58	154
Finanční náklady	36	35	35	36
Finanční výsledek hospodaření	580	-8	23	118
Výsledek hospodaření před zdaněním	1 865	2 532	5 621	2 269
Výsledek hospodaření po zdanění	1 738	2 341	4 901	2 042

Provozní výnosy, které reprezentují příjmy z provozní činnosti, postupně narůstaly. Provozní náklady zahrnující náklady spojené s provozem podniku vykazují podobný trend nárůstu. Provozní výsledek hospodaření je rozdílem mezi provozními výnosy a náklady a dosahuje vždy kladných hodnot. Finanční výsledek hospodaření zahrnuje příjmy a náklady spojené s finančními aktivitami podniku a v roce 2021 dosahuje záporné hodnoty. I přes to však výsledek hospodaření po zdanění vychází ve všech sledovaných obdobích v zisku. Největší výkyv můžeme zaznamenat v roce 2020 a to z důvodu, že odvětví, ve kterém společnost působí, vykazovalo největší objem služeb v oblasti odpadů v období pandemie COVID-19.

5.3.4 Cashflow podniku

V následující tabulce můžeme vidět přehled o cashflow za sledovaná období. Cashflow z provozní činnosti, který zahrnuje hotovostní toky spojené s hlavními provozními aktivitami podniku, vykazuje různé hodnoty v jednotlivých letech. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2020. Cashflow z investiční činnosti odráží hotovostní toky spojené s investičními

aktivitami. Ve všech sledovaných letech vykazuje záporné hodnoty. Cashflow z finanční činnosti se týká hotovostních toků spojených s financováním podniku. Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků poskytuje informace o celkovém hotovostním toku. V roce 2019 a 2021 zaznamenává podnik snížení peněžních prostředků, avšak v roce 2020 a 2022 můžeme vidět zvýšení peněžních prostředků.

Tabulka 9 Cashflow podniku v tis. Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Cashflow z provozní činnosti	6 711	6 116	10 398	4 646
Cashflow z investiční činnosti	-35	-3 113	-633	-5 108
Cashflow z finanční činnosti	-3 000	-8 000	-3 001	-2 400
Čisté zvýšení/snížení peněžních prostředků	3 676	-4 997	6 764	-2 862
Stav peněžních prostředků na konci účetního období	28 087	24 411	29 408	22 644

6 ANALÝZA NÁKLADŮ

Tato kapitola se věnuje analýze nákladů dle různých aspektů, abychom zjistili způsob nakládání s náklady ve vybrané společnosti. Jako první budou porovnávány náklady podle druhů. Poté bude provedena analýza podle kalkulačního členění, kdy se bude jednat o rozdělení nákladů na přímé a nepřímé. Nakonec bude provedena klasifikace podle vztahu k objemu výroby na fixní a variabilní. Veškeré analýzy jsou vytvářeny na základě interních dat, které byly poskytnuty společností. Všechny výpočty v této kapitole jsou zaokrouhlovány na celé Kč a vertikální analýzy na jedno desetinné místo.

6.1 Analýza nákladů podle druhů

Jedná se o nejjednodušejí proveditelnou analýzu nákladů, a to z důvodu, že druhové členění najdeme přímo ve Výkazu zisku a ztrát společnosti a není tedy nutné znát detailnější soupis nákladů. Díky tomuto členění můžeme vidět, jak bylo s náklady zacházeno a na jaké účely byly vynaloženy.

Tabulka 10 Analýza nákladů podle druhů v tis. Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Náklady vynaložené na prodej zboží	73	213	106	105
Spotřeba materiálu a energie	11 802	9 463	9 531	8 906
Služby	22 517	18 891	18 080	17 707
Osobní náklady	33 108	30 264	29 005	27 675
Úpravy hodnot v provozní oblasti	2 398	2 401	3 271	3 152
Ostatní provozní náklady	1 853	1 772	2 205	1 767
Daň z příjmů	127	191	720	227
Celkem	71 878	63 195	62 918	59 539

Při porovnávání ve sledovaném období můžeme pozorovat několik změn a důležitých položek. Náklady vynaložené na prodej zboží představují nejmenší procentuální podíl ve vertikální analýze nákladů dle druhů. V porovnávaném období byla tato položka nejprve stabilní a poté došlo v roce 2021 došlo k mírnému zvýšení a poté v roce 2022 ke snížení na procentuálně nejnižší hodnotu. Spotřeba materiálu a energie postupně stoupá, což naznačuje zvýšené náklady na suroviny a energii. Stejný rostoucí charakter vykazuje také položka služby, kdy se může opět jednat o nárůst nákladů na dodavatelské služby, údržbu a marketing. Osobní náklady vykazují největší procentuální podíl v celkových nákladech.

Jejich finanční hodnota se ve sledovaném období sice zvyšuje, ale procentuální podíl je relativně neměnný. Pouze v roce 2021 můžeme zaznamenat jednorázové větší procentuální navýšení. Daň z příjmu je relativně stabilní položka, pouze v roce 2020 dochází k jejímu rychlému nárůstu, avšak poté v dalších letech zpět k poklesu. Tento výkyv můžeme připisovat pandemii COVID-19.

Tabulka 11 Vertikální analýza nákladů podle druhů (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Náklady vynaložené na prodej zboží	0,1 %	0,3 %	0,2 %	0,2 %
Spotřeba materiálu a energie	16,4 %	15,0 %	15,2 %	14,9 %
Služby	31,3 %	29,9 %	28,7 %	29,7 %
Osobní náklady	46,1 %	47,9 %	46,1 %	46,5 %
Úpravy hodnot v provozní oblasti	3,3 %	3,8 %	5,2 %	5,3 %
Ostatní provozní náklady	2,6 %	2,8 %	3,5 %	3,0 %
Daň z příjmů	0,2 %	0,3 %	1,1 %	0,4 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

6.2 Analýza nákladů podle kalkulačního členění

Při této analýze nákladů si nyní již nevystačíme pouze s Výkazem zisku a ztrát, ale je nutné znát podrobnější výkaz nákladů. Je třeba si uvědomit, že se jedná se o podrobný výpis, kde najdeme všechny jednotlivé položky, proto celkový součet nákladů je odlišný od součtu nákladů vypočteného dle Výkazu zisku a ztrát. Tyto náklady můžeme poté rozdělit – v tomto případě podle kalkulačního členění na přímé a nepřímé.

Tabulka 12 Analýza nákladů podle kalkulačního členění v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Přímé náklady	25 804 964	25 790 605	25 446 559	21 092 954
Nepřímé náklady	46 338 197	41 257 022	40 882 661	39 565 940
Celkem	72 143 161	67 047 627	66 329 220	60 658 894

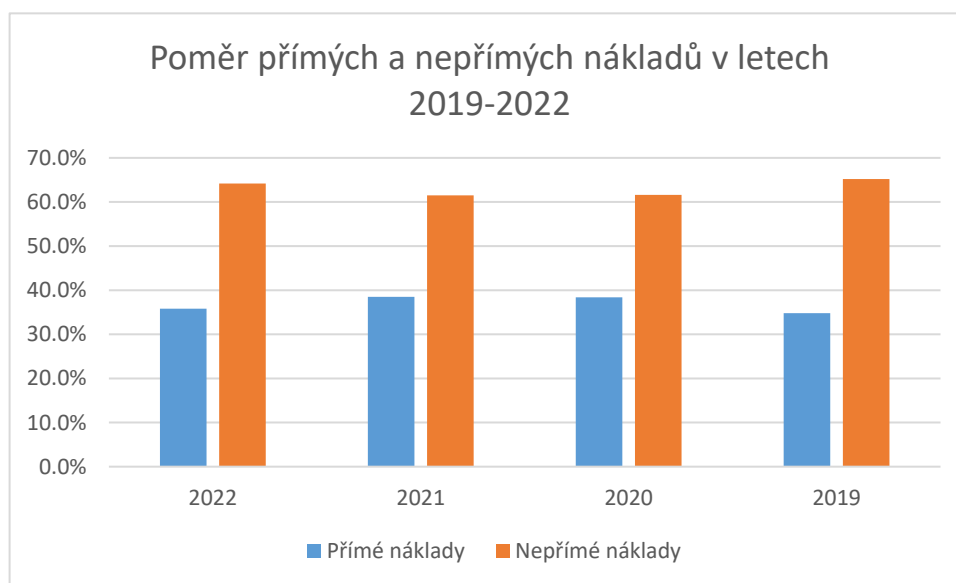
Jak můžeme vidět níže v tabulce č.13, tak větší zastoupení po celé sledované období mají v podniku nepřímé náklady. Podíl nepřímých nákladů se pohybuje mezi 61,5 % a 65,2 % a podíl přímých nákladů na celkových nákladech se pohybuje pouze mezi 34,8 % a 38,5 %. Trendy v poměrovém zastoupení přímých a nepřímých nákladů naznačují, že podnik má relativně stabilní strukturu nákladů během sledovaného období. Snížení podílu přímých a

zvýšení podílu nepřímých nákladů může naznačovat růst nákladů spojených s administrativou a marketingem. Naopak, zvýšení podílu přímých a snížení podílu nepřímých nákladů může signalizovat změny v obchodní strategii.

Tabulka 13 Vertikální analýza nákladů podle kalkulačního členění (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Přímé náklady	35,8 %	38,5 %	38,4 %	34,8 %
Nepřímé náklady	64,2 %	61,5 %	61,6 %	65,2 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Z důvodu lepší přehlednosti o procentuálním zastoupení přímých a nepřímých nákladů v podniku byl vytvořen sloupcový graf.

Obrázek 8 Graf poměru přímých a nepřímých nákladů (vlastní zpracování)

6.2.1 Přímé náklady

Tabulka č.14 poskytuje podrobnější informace o struktuře přímých nákladů v podniku.

Tabulka 14 Přímé náklady v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	4 722 373	4 126 400	4 708 168	3 773 323
Prodané zboží	73 005	213 399	106 156	104 673
Ostatní služby	20 425 458	17 201 758	16 422 485	15 764 496
Zůstatková cena prodaného majetku	0	0	347 487	0

Prodaný materiál	577 195	544 166	597 779	491 015
Změna stavu nedokončené výroby	0	3 704 882	3 251 594	560 827
Změna stavu výrobků	6 933	0	12 890	398 620
Celkem	25 804 964	25 790 605	25 446 559	21 092 954

Při detailnějším rozboru přímých nákladů vidíme konkrétní položky, které jsou zastoupeny v této kategorii. Nejvíce zastoupené v přímých nákladech jsou ostatní služby, kdy se v posledním sledovaném roce dostáváme až k hodnotě přes 79 %. U této položky také můžeme sledovat postupný nárůst procentuálního podílu ve sledovaném období. Jelikož v ostatních službách největší položku představuje likvidace odpadu, která zároveň patří mezi jednu z hlavních činností podniku, můžeme zvyšující se podíl ostatních služeb v přímých nákladech připisovat ve velké míře této položce. Spotřeba materiálu má ve sledovaném období relativně stabilní podíl a dochází pouze k menším výkyvům. Podíl prodeje zboží na přímých nákladech je poměrně malý a opět nedochází k žádným velkým změnám.

Tabulka 15 Vertikální analýza přímé náklady (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	18,3 %	16,0 %	18,5 %	17,9 %
Prodané zboží	0,3 %	0,8 %	0,4 %	0,5 %
Ostatní služby	79,2 %	66,7 %	64,5 %	74,7 %
Zůstatková cena prodaného majetku	0 %	0 %	1,4 %	0 %
Prodaný materiál	2,2 %	2,1 %	2,3 %	2,3 %
Změna stavu nedokončené výroby	0 %	14,4 %	12,8 %	2,7 %
Změna stavu výrobků	0,03 %	0 %	0,1 %	1,9 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

6.2.2 Nepřímé náklady

V níže uvedené tabulce můžeme vidět podrobnější výpis nepřímých nákladů, které byly ve sledovaném období vynaloženy.

Tabulka 16 Nepřímé náklady v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	5 715 071	4 824 654	4 291 634	4 539 585
Spotřeba energie	1 364 546	511 508	530 946	592 820
Opravy a udržování	925 209	640 656	685 441	642 728
Cestovné	729	564	780	5 693
Náklady na reprezentaci	67 969	34 077	40 455	76 152
Ostatní služby	1 310 800	1 125 704	1 041 996	1 340 535
Mzdové náklady	23 961 020	21 887 217	21 042 497	19 988 492
Odměny členů obch. korpor.	251 000	204 000	192 000	192 000
Zákonné sociální pojištění a náklady	8 852 046	8 095 072	7 710 989	7 459 272
Ostatní sociální náklady	44 063	77 342	60 840	37 895
Daně a poplatky	150 804	358 584	364 055	408 361
Dary	28 418	28 386	62 680	95 497
Smluvní a ostatní pokuty, úroky z prodlení	4 840	800	174	42 655
Odpis pohledávky	9 198	0	92	765
Ostatní provozní náklady	1 082 307	840 326	832 749	728 274
Odpisy DM	2 397 566	2 401 114	3 270 547	3 152 343
Tvorba a zúčtování zák. opravných položek	9 198	0	92	765
Kurzové ztráty	0	5	0	98
Ostatní finanční náklady	36 313	35 883	34 854	35 290
Daň z příjmů	127 100	191 130	719 840	226 720
Celkem	46 338 197	41 257 022	40 882 661	39 565 940

Z důvodu, že je v podniku mnoho položek nepřímých nákladů, byla sestavena vertikální analýza pouze z těch, které představují nejdůležitější části pro podnik. Největší procentuální podíl v nepřímých nákladech v podniku představují mzdové náklady, kam můžeme například zahrnout základní mzdy, pohyblivé mzdy a náhrady pracovní neschopnosti. Druhou největší položkou je zákonné sociální pojištění a náklady, které se pohybují ve sledovaném období v rozmezí 18,9 % a 19,6 %. Tato položka úzce souvisí s mzdovými náklady, proto také představuje v nepřímých nákladech jednu z největších položek. Podíl

spotřeby materiálu mírně kolísá a v roce 2022 dochází k mírnému nárůstu, což můžeme přisuzovat zvýšeným nákladům na materiál. V předchozích letech byl podíl spotřeby energie téměř neměnný, ale opět v roce 2022 dochází k dvojnásobnému nárůstu této položky, který nám signalizuje zvýšené energetické náklady, pravděpodobně v důsledku vyšších cen energií. Relativně konzistentní je položka opravy a udržování, což nám naznačuje stabilní výdaje na údržbu a opravy majetku. Sice se nám opět v roce 2022 tato položka navyšuje, ale nedochází až k tak rapidnímu nárůstu jako u předchozích položek. Podíl ostatních služeb mírně v průběhu let kolísá. Do této položky můžeme zařadit například právnické služby, nájemné, ostrahu objektů, náklady na školení, rozhlasové a televizní poplatky. Podíl odměn členů obchodních korporací zůstává v poměru k celkovým nepřímým nákladům konzistentní na úrovni 0,5 %. Ostatní provozní náklady se v průběhu sledovaného období postupně zvýšily o 0,5 procentního bodu. Podíl odpisů dlouhodobého majetku klesl z 8 % v letech 2019 a 2020 na 5,8 % v roce 2021 a 5,2 % v roce 2022, což může naznačovat snížení investic do nového majetku. U daně z příjmu opět vidíme relativně malé výkyvy ve všech sledovaných letech kromě roku 2020, což odráží změny v ziskovosti a daňové povinnosti, ke kterým došlo v souvislosti s pandemií COVID-19.

Tabulka 17 Vertikální analýza vybraných položek nepřímých nákladů (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	12,3 %	11,7 %	10,5 %	11,5 %
Spotřeba energie	2,9 %	1,2 %	1,3 %	1,5 %
Opravy a udržování	2,0 %	1,6 %	1,7 %	1,6 %
Ostatní služby	2,8 %	2,7 %	2,5 %	3,4 %
Mzdové náklady	51,7 %	53,1 %	51,5 %	50,5 %
Odměny členů obch. korpor.	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %
Zákonné sociální pojištění a náklady	19,1 %	19,6 %	18,9 %	18,9 %
Ostatní provozní náklady	2,3 %	2,0 %	2,0 %	1,8 %
Odpisy DM	5,2 %	5,8 %	8,0 %	8,0 %
Daň z příjmů	0,3 %	0,5 %	1,8 %	0,6 %

6.3 Analýza nákladů podle vztahu k objemu výroby

Stejně jak v předchozí podkapitole i nyní se neobejdeme bez podrobnější výkazy nákladů. Při analýze nákladů podle vztahu k objemu výroby budou tentokrát náklady rozděleny na fixní a variabilní. V následující tabulce můžeme vidět celkové rozložení fixních a variabilních nákladů v podniku.

Tabulka 18 Analýza nákladů podle vztahu k objemu výroby v Kč (vlastní zpracování)

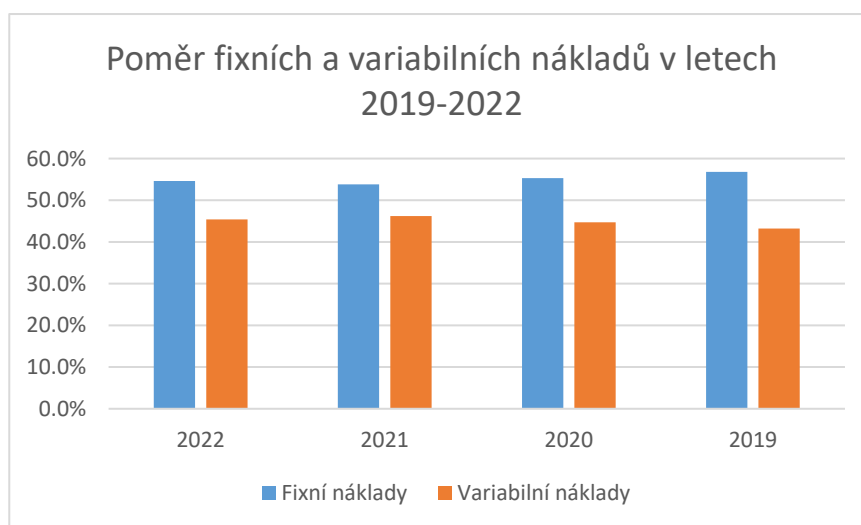
	2022	2021	2020	2019
Fixní náklady	39 382 327	36 067 378	36 667 063	34 466 726
Variabilní náklady	32 742 438	30 980 248	29 662 157	26 192 168
Celkem	72 143 161	67 047 626	66 329 220	60 658 894

V poměru fixních a variabilních nákladů můžeme vidět, že ve všech sledovaných obdobích má společnost nadpoloviční většinu nákladů fixních. Největší podíl fixních nákladů nalezneme v roce 2019 kdy se jednalo o 56,8 %. V porovnání s nejaktuálnějším sledovaným obdobím došlo do roku 2022 k poklesu fixních nákladů o 2,2 procentního bodu.

Tabulka 19 Vertikální analýza nákladů podle vztahu k objemu výroby (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Fixní náklady	54,6 %	53,8 %	55,3 %	56,8 %
Variabilní náklady	45,4 %	46,2 %	44,7 %	43,2 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

Pro lepší přehlednost můžeme opět níže vidět procentuální zastoupení ve sloupcovém grafu.

Obrázek 9 Graf poměru fixních a variabilních nákladů (vlastní zpracování)

6.3.1 Fixní náklady

Abychom získali větší přehled o fixních nákladech v podniku, tak v tabulce č.20 můžeme vidět jejich podrobný soupis.

Tabulka 20 Fixní náklady v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	415 336	390 589	470 561	396 740
Spotřeba energie	37 771	63 212	43 175	50 316
Opravy a udržování	925 209	640 656	685 441	642 728
Cestovné	729	564	780	5 693
Náklady na reprezentaci	67 969	34 077	40 455	76 152
Ostatní služby	1 250 836	1 022 421	979 755	1 118 670
Mzdové náklady	23 961 020	21 887 217	21 042 497	19 988 492
Zákonné sociální pojištění a náklady	8 852 046	8 095 072	7 710 989	7 459 272
Ostatní sociální náklady	44 063	77 342	60 840	37 895
Daně a poplatky	150 804	358 584	364 055	408 361
Zůstatková cena prodaného majetku	0	0	347 487	0
Dary	28 418	28 386	62 680	95 497
Smluvní a ostatní pokuty, úroky z prodlení	4 840	800	174	42 655
Odpis pohledávky	9 198	0	92	765
Ostatní provozní náklady	1 082 307	840 326	832 749	728 274
Odpisy DM	2 397 566	2 401 114	3 270 547	3 152 343
Tvorba a zúčtování zák. opravných položek	9 198	0	92	765
Kurzové ztráty	0	5	0	98
Ostatní finanční náklady	36 313	35 883	34 854	35 290
Daň z příjmů	127 100	191 130	719 840	226 720
Celkem	39 382 327	36 067 378	36 667 063	34 466 726

Jelikož máme velké množství položek fixních nákladů, byla vertikální analýza provedena opět pouze z vybrané části. Jak můžeme vidět, stejně jako u nepřímých nákladů i ve fixních

nákladech jsou největšími položkami mzdové náklady a zákonné sociální pojištění a náklady. Ostatní položky mají sice mnohem menší podíl, ale i přesto dohromady vykazují významný podíl na celkových fixních nákladech. Podíl spotřeby materiálu na fixních nákladech zůstává stabilní, a to naznačuje konzistentní výdaje na materiál, který není přímo vázán na objem produkce. Do spotřeby materiálu spadající do fixních nákladů můžeme zařadit například spotřebu kancelářských potřeb, spotřebu drobného dlouhodobého hmotného majetku a předplatné časopisu. Jako spotřebu energie řadíme do fixních nákladů pouze spotřebu vody, proto zde představuje pouze velmi malý ale stabilní podíl. Podíl nákladů na údržbu se mírně zvýšil, což nám může signalizovat zvýšené investice do údržby a oprav podnikového majetku. Podíl nákladů na ostatní služby se pohybuje mezi 2,7 % a 3,2 %, což nám naznačuje, že výdaje na služby zůstávají konstantní. Mezi ostatní služby u fixních nákladů můžeme zařadit například náklady na inzerci a propagaci, telefonní, rozhlasové, televizní a poštovní poplatky, právní služby, nájemné, ostrahu objektů a revizi hasících přístrojů. Jak již bylo zmíněno, mzdové náklady tvoří největší část fixních nákladů a pohybují se mezi 57,4 % a 60,8 %. Tento vysoký podíl nám ukazuje na velký význam lidských zdrojů ve fixních nákladech podniku, což je typické pro odvětví s vysokým podílem manuální práce. Zákonné sociální pojištění a náklady tvoří druhou nejvíce zastoupenou část fixních nákladů, a to z důvodu, že úzce souvisí s mzdovými náklady. Sociální pojištění a další povinné odvody jsou totiž přímo navázány na mzdy zaměstnanců. Podíl daní a poplatků postupně klesal z 1,2 % v roce 2019 až na 0,4 % v roce 2022. Tento pokles může být způsoben změnami v daňové legislativě. U ostatních provozních nákladů došlo ve sledovaném období k postupnému zvyšování této položky. Jelikož do této kategorie řadíme položku pojištění odpovědnosti vozidla, která se nám v průběhu zvedla téměř o dvojnásobek, můžeme to považovat za jeden z hlavních důvodů, proč dochází ke zvýšení této kategorie. Odpisy dlouhodobého majetku se v uvedených letech snížily o 3 procentní body.

Tabulka 21 Vertikální analýza vybraných položek fixních nákladů (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	1,1 %	1,1 %	1,3 %	1,2 %
Spotřeba energie	0,1 %	0,2 %	0,1 %	0,1 %
Opravy a udržování	2,3 %	1,8 %	1,9 %	1,9 %
Ostatní služby	3,2 %	2,8 %	2,7 %	3,2 %
Mzdové náklady	60,8 %	60,7 %	57,4 %	58,0 %

Zákonné sociální pojištění a náklady	22,5 %	22,4 %	21,0 %	21,6 %
Daně a poplatky	0,4 %	1,0 %	1,0 %	1,2 %
Ostatní provozní náklady	2,7 %	2,3 %	2,3 %	2,1 %
Odpisy DM	6,1 %	6,7 %	8,9 %	9,1 %

6.3.2 Variabilní náklady

Stejně jako u fixních, tak i u variabilních nákladů můžeme nyní níže vidět podrobný rozpis jednotlivých nákladů této kategorie.

Tabulka 22 Variabilní náklady v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	10 022 108	8 560 464	8 529 241	7 916 167
Spotřeba energie	1 326 775	448 296	487 771	542 504
Prodané zboží	73 005	213 399	106 156	104 673
Ostatní služby	20 485 422	17 305 041	16 484 726	15 986 362
Odměny členů obch. korpor.	251 000	204 000	192 000	192 000
Prodaný materiál	577 195	544 166	597 779	491 015
Změna stavu nedokončené výroby	0	3 704 882	3 251 594	560 827
Změna stavu výrobků	6 933	0	12 890	398 620
Celkem	32 742 438	30 980 248	29 662 157	26 192 168

Jak můžeme vidět, hlavními složkami variabilních nákladů jsou ostatní služby a spotřeba materiálu, které dohromady tvoří většinu variabilních nákladů v podniku. Spotřeba materiálu se pohybuje mezi 27,6 a 30,6 %, kdy sice dochází v průběhu sledovaného období ke zvyšování finanční částky, ale je založena na stabilní spotřebě materiálu. Zvyšování peněžního ukazatele může mít za příčinu zdražování materiálu. Mezi spotřebu materiálu u variabilních nákladů můžeme zařadit například spotřebu pohonných hmot, spotřebu náhradních dílů a spotřebu zahradního materiálu. Dalším významným prvkem je spotřeba energie, který se v posledním roce výrazně zvýšil. Mezi spotřebu energie u variabilních nákladů řadíme spotřebu elektrické energie a plynu. Proto výrazné navýšení v roce 2022 můžeme přisuzovat růstu cen energií. Prodané zboží představuje stabilně velmi nízký podíl, a proto má malý vliv na celkové variabilní náklady. Ostatní služby představují největší podíl na celkových variabilních nákladech. Můžeme mezi ně zařadit například silniční přepravu a

také likvidaci odpadů. To nám nyní dává odpověď na otázku, proč se jedná o primární složku variabilních nákladů – likvidace odpadů patří totiž mezi jednu z hlavních činností sledovaného podniku. Odměny členů obchodních korporací a prodaný materiál představují malou, relativně neměnnou část variabilních nákladů. U změny stavu nedokončené výroby můžeme zaznamenat významný nárůst v roce 2021 na 12 % a poté v roce 2022 její pokles na 0 % což nám naznačuje výrazné kolísání ve výrobním procesu.

Tabulka 23 Vertikální analýza variabilních nákladů (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Spotřeba materiálu	30,6 %	27,6 %	28,8 %	30,2 %
Spotřeba energie	4,1 %	1,4 %	1,6 %	2,1 %
Prodané zboží	0,2 %	0,7 %	0,4 %	0,4 %
Ostatní služby	62,6 %	55,9 %	55,6 %	61,0 %
Odměny členů obch. korpor.	0,7 %	0,7 %	0,6 %	0,7 %
Prodaný materiál	1,8 %	1,8 %	2,0 %	1,9 %
Změna stavu nedokončené výroby	0 %	12,0 %	11,0 %	2,1 %
Změna stavu výrobků	0,02 %	0 %	0,04 %	1,5 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %

7 SESTAVENÍ NÁKLADOVÉ FUNKCE

V této kapitole budou sestaveny nákladové funkce s cílem analyzovat vztah mezi náklady a objemem produkce.

7.1 Klasifikační analýza

U klasifikační analýzy využíváme znalosti fixních a variabilních nákladů. Pro následující výpočty tedy využijeme výsledky z předchozí kapitoly, kdy jsme náklady členili dle objemu výroby a tím jsme získali hodnoty celkových fixních a variabilních nákladů. Vzhledem k různorodosti produkce je nutné využití globální nákladové funkce, kdy při jejich výpočtech je nutné znát haléřový ukazatel, který získáme poměrem variabilních nákladů k celkovým výnosům podniku.

Tabulka 24 Klasifikační analýza v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Fixní náklady	39 382 327	36 067 378	36 667 063	34 466 726
Variabilní náklady	32 742 438	30 980 248	29 662 157	26 192 168
Celkové výnosy	73 614 000	64 951 000	66 143 000	61 779 000
Haléřový ukazatel	0,44	0,48	0,45	0,42

Nyní, když máme vypočítaný haléřový ukazatel, můžeme přejít k sestavení nákladových funkcí ve vybraných obdobích:

$$2022: N = 39\,382\,327 + 0,44 * Q$$

$$2021: N = 36\,067\,378 + 0,48 * Q$$

$$2020: N = 36\,667\,063 + 0,45 * Q$$

$$2019: N = 34\,466\,726 + 0,42 * Q$$

Z vytvořených funkcí je patrné, že do roku 2021 měl haléřový ukazatel zvyšující se tendenci, avšak v roce 2022 došlo opět k poklesu ukazatele. Stoupající haléřový ukazatel může být důsledkem efektivního využívání zdrojů nebo zlepšení produktivity práce.

7.2 Metoda dvou období

Z důvodu, že nejsou od společnosti k dispozici měsíční náklady a výnosy, bude metoda dvou období sestavena na sledovaných letech s výběrem toho s nejvyššími a nejnižšími objemy výroby. Jelikož ve sledovaném období nedošlo k extrémním situacím, nemusíme žádné období z úvahy vyloučit. I když ve vybraných letech proběhla pandemie COVID-19, tak ve společnosti nezpůsobila žádný enormní výkyv zkoumaných hodnot.

Tabulka 25 Celkové náklady a výnosy v Kč (vlastní zpracování)

	2022	2021	2020	2019
Celkové náklady	72 143 161	67 047 626	66 329 220	60 658 894
Celkové výnosy	73 614 000	64 951 000	66 143 000	61 779 000

Na základě výše uvedených informací byly k sestavení metody dvou období vybrány roky 2019 a 2022. Haléřový ukazatele získáme při odečtení dvou rovnic, které byly sestaveny pro sledovaná období.

$$2022: \quad 72\,143\,161 = FN + h * 73\,614\,000$$

$$2019: \quad 60\,658\,894 = FN + h * 61\,779\,000$$

$$11\,484\,267 = h * 11\,835\,000$$

$$h = 0,97$$

Nyní si dosazením do jedné z rovnic zjistíme hodnotu fixních nákladů:

$$72\,143\,161 = FN + 0,97 * 73\,614\,000$$

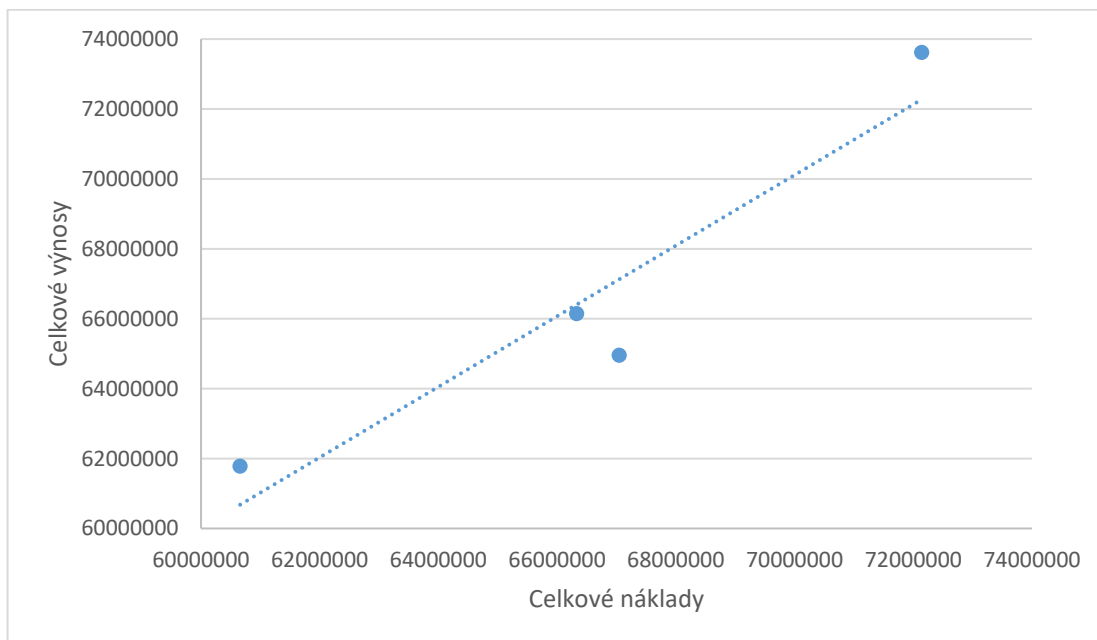
$$FN = 737\,581$$

Po zjištění fixních nákladů můžeme sestavit nákladovou funkci, kterou jsme získali pomocí metody dvou období: $N = 737\,581 + 0,97 * Q$

U vybrané společnosti se těžko dá definovat objem výroby počtem výrobků, a proto bylo třeba při výpočtu vycházet z objemu výroby vyjádřeného v peněžních jednotkách (z výnosů). Je zřejmé, že vypovídající schopnost takto stanovené nákladové funkce je malá, protože hodnota fixních nákladů je řádově odlišná od hodnot v klasifikační analýze. Tento výpočet potvrzuje obecný předpoklad nižší spolehlivosti nákladové funkce stanovené metodou dvou období.

7.3 Bodový diagram

Jelikož se jedná o doplňkovou nákladovou funkci, byl vytvořen bodový diagram na základě údajů z tabulky č.25.

Obrázek 10 Bodový diagram (vlastní zpracování)

7.4 Regresní analýza

Regresní analýza v této bakalářské práci nebyla použita. Bylo tak učiněno z několika důvodů. První z nich je málo dostupných sledovaných let, což by mohlo omezit spolehlivost analýzy a přesnost výsledků. Dalším důležitým faktorem je absence potřebného IT programu pro statistické analýzy. Regresní analýza totiž vyžaduje využití vhodného software pro výpočet regresních modelů a interpretaci výsledků, a to může být překážkou pro provedení analýzy. Kromě absence software pro statistické analýzy je překážkou i neznalost a nedostatek dovedností při používání, a to by mohlo způsobit chyby při interpretaci výsledků. Z výše uvedených důvodů tedy nebyla regresní analýza využita.

8 NÁMĚTY A DOPORUČENÍ

Z výše provedené analýzy bylo zjištěno několik faktů, které by vedly ke zlepšení nákladového managementu. Jedná se o následující zjištěné problémy a doporučení:

- **Vysoký podíl osobních nákladů** – jak již bylo v průběhu práce zmíněno, v podniku nalezneme velký podíl osobních nákladů. Jelikož mzdové náklady ve sledovaných obdobích měly rostoucí charakter, dá se tak předpokládat, že tento trend bude pokračovat. Zároveň musíme brát také v potaz, že cena pracovní síly bude v příštích letech narůstat v souvislosti s rostoucí životní úrovní. Vzhledem k typu výroby, že se jedná o činnosti, které vyžadují relativně velké množství manuální práce zaměstnanců, je tento náklad pochopitelný, avšak z pohledu modernizace by bylo vhodné zamyslet se nad uspořádáním v této položce nákladů zejména v rozvoji automatizace a digitalizace. V opačném případě hrozí, že osobní náklady budou hospodaření společnosti zatěžovat neúměrně.
- **Pokles investiční aktivity** – analýza dále ukazuje, že podíl stálých aktiv (zejména dlouhodobého majetku) vykazuje ve sledovaném období klesající podíl na celkových aktivech společnosti. To pravděpodobně naznačuje, že společnost nedostatečně investuje a její majetek stárne. Z toho lze vyvodit doporučení, aby podnik minimálně udržel stávající podíl stálých aktiv na celkových aktivech, s ohledem na výše zmíněnou potřebu modernizace by bylo však žádoucí, aby společnost investovala a tento podíl se alespoň mírně zvyšoval.
- **Pokles podílu vlastního kapitálu** – z analýzy pasiv také vyplývá, že dochází k postupnému snižování podílu vlastního kapitálu na celkových pasivech. Tento trend není z dlouhodobého hlediska pro podnik výhodný, protože závislost na cizích zdrojích se sebou přináší rizika zejména v době, kdy cena peněz narůstá. I když v současnosti nelze hovořit o závislosti na cizích zdrojích, přesto doporučuji ve střednědobém horizontu tento trend vrátit zpět ve prospěch vlastních zdrojů.
- **Nákladový management na úrovni středisek** – jelikož ve společnosti najdeme střediska, tak společnost již v aktuální době sleduje jejich vývoj a výsledky hospodaření. Avšak bylo by vhodné, aby zaměřila svůj nákladový management zejména na ta střediska, která vykazují nejmenší ziskovost.

- **Omezení skládkování** – jednou z klíčových činností společnosti je odpadové hospodářství. Do tohoto oboru podnikání výrazně zasahuje stát prostřednictvím změn legislativy, které mají za cíl postupně omezovat a v konečném důsledku zakázat skládkování komunálního odpadu. Bylo by vhodné, aby společnost toto možné riziko předcházela již nyní a začala hledat alternativy možného jiného způsobu likvidace odpadů – například třídění a recyklace odpadů, spalování odpadů.
- **Snižování energetické náročnosti** – vzhled k tomu, že ve sledovaném období se výrazně zvýšily náklady na energie a dá se předpokládat, že v budoucích letech mohou být energie rizikovou položkou. Bylo by žádoucí se tedy zaměřit na snižování energetické náročnosti jednotlivých činností společnosti, případně na investice do výroby vlastní energie (fotovoltaická elektrárna).

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu nákladů ve vybraném podniku. Na začátku práce byl vytyčen hlavní cíl a vedlejší cíle, které měly sloužit jako podpora k dosažení hlavního cíle.

Jako první byla vypracována teoretická část, kde byla popsána základní teoretická východiska týkající se práce s náklady. Byly popsány různé druhy pohledů na účetnictví, dále následovala kapitola o nákladech, jejich pojetí a klasifikaci. Poslední kapitolou v teoretické části byl popis nákladových funkcí.

Po úvodní teoretické části, byl představen vybraný podnik. Jedná se o společnost TS města a.s. sídlící v Bystřici nad Pernštejnem. Nejdříve byl popsán předmět její činnosti a ekonomická struktura podniku. Společnost je zajímavá nejen tím, že má širokou škálu podnikatelských činností, z nichž nejdůležitější je soz a likvidace odpadů a také stavební činnosti. Dále byla provedena podrobná analýza nákladů vybrané společnosti v letech 2019 až 2022. Předmětem zkoumání byly Výroční zprávy za sledované období a Hlavní knihy nákladů a výnosů. Další podrobnější ekonomické údaje společnost neposkytla, protože je pokládá za důvěrné. Z analýzy nákladů bylo mimo jiné zjištěno, že osobní náklady společnosti jsou vysoké a neustále rostou. Dále je z výsledků patrné, že společnost snížila míru investování a zvýšila svoji závislost na cizích zdrojích financování. Po analýze nákladů byly zpracovány nákladové funkce.

Na základě veškerých poznatků získaných v bakalářské práci byla formulována doporučení ke zlepšení v nákladovém managementu. Vzhledem ke zjištění velkého podílu osobních nákladů bylo navrženo investovat do moderních technologií. Dále bylo upozorněno na rizika související se změnou legislativy, týkající se postupného omezování až úplného skládkování odpadů.

Cíle, které byly formulovány na začátku práce, byly tímto zcela naplněny. Za přínosné považují možnost seznámit se s praktickým fungováním a ekonomikou reálné společnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ČECHOVÁ, Alena. *Manažerské účetnictví*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 9788025128312.

DRURY, Colin. *Management and Cost Accounting*. Eleventh edition. Hampshire, United Kingdom: Cengage Learning, 2020. ISBN 9781473773646. Dostupné také z: <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&scope=site&db=nlebk&AN=2653948&authtype=ip,shib&custid=s3936755>

FIBÍROVÁ, Jana; ŠOLJAKOVÁ, Libuše; WAGNER, Jaroslav a PETERA, Petr. *Manažerské účetnictví: nástroje a metody*. 3. upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-885-0.

HANSEN, Don R. a MOWEN, Maryanne M. *Cornerstones of cost management*. 3rd ed. Mason, OH: Cengage Learning, c2015. ISBN 9781285751788.

HRADECKÝ, Mojmír; LANČA, Jiří a ŠIŠKA, Ladislav. *Manažerské účetnictví. Účetnictví a daně*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 9788024724713.

KOCMANOVÁ, Alena. *Ekonomické řízení podniku. Monografie*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 9788072019328.

KRÁL, Bohumil. *Manažerské účetnictví*. 4. rozšířené a aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2018. ISBN 9788072615681.

LANDA, Martin. *Podnikové účetnictví. Ekonomie*. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 9788074182198.

LAZAR, Jaromír. *Manažerské účetnictví a controlling. Účetnictví a daně*. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024741338.

MARTINOVIČOVÁ, Dana; KONEČNÝ, Miloš a VAVŘINA, Jan. *Úvod do podnikové ekonomiky*. 2., aktualizované vydání. *Expert*. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2034-5.

POPESKO, Boris a PAPADAKI, Šárka. *Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. *Prosperita firmy*. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 9788024757735.

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Základy finančního účetnictví*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 9788073806125.

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 3., aktualizované vydání. *Expert*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 9788027104130.

STROUHAL, Jiří. *Ekonomika podniku*. Třetí, aktualizované vydání. *Vzdělávání účetních v ČR. Učebnice*. Praha: Institut certifikace účetních, [2016]. ISBN 9788087985076.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. *Expert*. Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024734941.

SYNEK, Miloslav a KISLINGEROVÁ, Eva. *Podniková ekonomika*. 6., přeprac. a dopl. vyd. *Beckovy ekonomické učebnice*. V Praze: C.H. Beck, 2015. ISBN 9788074002748.

TASCHNER, Andreas a CHARIFZADEH, Michel. *Management and cost accounting: tools and concepts in an Central European context*. Weinheim: Wiley-VCH, [2016]. ISBN 9783527508228.

TAUŠL PROCHÁZKOVÁ, Petra a JELÍNKOVÁ, Eva. *Podniková ekonomika - klíčové oblasti*. *Expert*. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 9788027106899.

TS MĚSTA A.S. *Výroční zpráva 2022*. Bystřice nad Pernštejnem.

TS MĚSTA A.S. *Výroční zpráva 2021*. Bystřice nad Pernštejnem.

TS MĚSTA A.S. *Výroční zpráva 2020*. Bystřice nad Pernštejnem.

TS MĚSTA A.S. *Výroční zpráva 2019*. Bystřice nad Pernštejnem.

SEZNAM VZORCŮ

$$(1) \quad N = FN + vn * q$$

$$(2) \quad N_j = \frac{FN}{q} + vn$$

$$(3) \quad U = FN * (k - 1)$$

$$(4) \quad N = FN + vn * Q$$

$$(5) \quad N = FN + h * Q$$

$$(6) \quad N_1 = FN + vn * Q_1$$

$$(7) \quad N_2 = FN + vn * Q_2$$

$$(8) \quad FN = N_1 - Q_1 * \frac{N_2 - N_1}{Q_2 - Q_1}$$

$$(9) \quad vn = \frac{N_2 - N_1}{Q_2 - Q_1}$$

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

DM	dlouhodobý majetek
FN	fixní náklady
h	haléřový ukazatel
k	koeficient růstu objemu výroby
N	celkové náklady
q	objem výroby v naturálních jednotkách
Q	objem výroby v peněžních jednotkách
U	relativní úspora nákladů
vn	jednotkové variabilní náklady

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Právní úprava účetnictví (Sedláček, 2016).....	13
Obrázek 2 Geneze manažerských účetních systémů (Popesko a Papadaki, 2016).....	15
Obrázek 3 Obsah nákladového a manažerského účetnictví (Fibírová, Šoljaková, Wagner a Petera, 2020)	16
Obrázek 4 Vztah jednotlivých přístupů k pojetí nákladů (Popesko a Papadaki, 2016).....	20
Obrázek 5 Průběh jednotkových nákladů (Synek, Kislingerová a kol., 2015).....	27
Obrázek 6 Průběh celkových nákladů (Synek, Kislingerová a kol., 2015)	27
Obrázek 7 Bodový diagram (Synek a kol., 2011).....	30
Obrázek 8 Graf poměru přímých a nepřímých nákladů (vlastní zpracování).....	43
Obrázek 9 Graf poměru fixních a variabilních nákladů (vlastní zpracování).....	47
Obrázek 10 Bodový diagram (vlastní zpracování)	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Průměrný počet zaměstnanců během účetního období (vlastní zpracování).....	34
Tabulka 2 Osobní náklady na zaměstnance v tis. Kč (vlastní zpracování).....	35
Tabulka 3 Osobní náklady na zaměstnance (vlastní zpracování).....	35
Tabulka 4 - Aktiva podniku v tis. Kč (vlastní zpracování).....	36
Tabulka 5 Vertikální analýza aktiv (vlastní zpracování).....	36
Tabulka 6 - Pasiva podniku v tis. Kč (vlastní zpracování).....	37
Tabulka 7 Vertikální analýza pasiv (vlastní zpracování).....	38
Tabulka 8 Výsledky hospodaření podniku v tis. Kč (vlastní zpracování).....	39
Tabulka 9 Cashflow podniku v tis. Kč (vlastní zpracování).....	40
Tabulka 10 Analýza nákladů podle druhů v tis. Kč (vlastní zpracování).....	41
Tabulka 11 Vertikální analýza nákladů podle druhů (vlastní zpracování).....	42
Tabulka 12 Analýza nákladů podle kalkulačního členění v Kč (vlastní zpracování).....	42
Tabulka 13 Vertikální analýza nákladů podle kalkulačního členění (vlastní zpracování) ..	43
Tabulka 14 Přímé náklady v Kč (vlastní zpracování).....	43
Tabulka 15 Vertikální analýza přímé náklady (vlastní zpracování).....	44
Tabulka 16 Nepřímé náklady v Kč (vlastní zpracování).....	45
Tabulka 17 Vertikální analýza vybraných položek nepřímých nákladů (vlastní zpracování)	46
Tabulka 18 Analýza nákladů podle vztahu k objemu výroby v Kč (vlastní zpracování)....	47
Tabulka 19 Vertikální analýza nákladů podle vztahu k objemu výroby (vlastní zpracování)	47
Tabulka 20 Fixní náklady v Kč (vlastní zpracování).....	48
Tabulka 21 Vertikální analýza vybraných položek fixních nákladů (vlastní zpracování) ..	49
Tabulka 22 Variabilní náklady v Kč (vlastní zpracování).....	50
Tabulka 23 Vertikální analýza variabilních nákladů (vlastní zpracování).....	51
Tabulka 24 Klasifikační analýza v Kč (vlastní zpracování).....	52
Tabulka 25 Celkové náklady a výnosy v Kč (vlastní zpracování).....	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozvaha 2022/21

Příloha P II: Rozvaha 2020/19

Příloha P III: Výkaz zisků a ztrát 2022/21

Příloha P IV: Výkaz zisků a ztrát 2020/19

Příloha P V: Cashflow 2022/21

Příloha P VI: Cashflow 2020/19

PŘÍLOHA P I: ROZVAHA 2022/21

ROZVAHA v plném rozsahu

Obchodní firma nebo

jiný název účetní jednotky

TS města a.s.

Ke dni 31.12.2022

(v tisících Kč)

Minimální závazný výčet informací podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., 469/2008 Sb., 413/2011 Sb., 293/2014 Sb., 250/2015 Sb., 441/2017 Sb.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

a místo podnikání liší-li se od bydliště

Účetní jednotka doručí účetní závěrku současně s doručením daňového přiznání za daň z příjmu 1× příslušnému finančnímu úřadu

K Ochozi 666

59301 Bystřice nad Pernštejnem

Rok	Měsíc	IČO
2022	12	25303660

Označení řádku a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 37 + 78)	001.	94 808	-42 752	52 056	51 467
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002.	0	0	0	0
B.	Stálá aktiva (ř. 04 + 14 + 27)	003.	60 027	-42 752	17 275	19 317
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 05 + 06 + 09 + 010 + 011)	004.	0	0	0	0
B. I. 1.	Nehmotné výsledky vývoje	005.	0	0	0	0
2.	Ocenitelná práva (ř. 07 + 08)	006.	0	0	0	0
1.	Softw are	007.	0	0	0	0
2.	Ostatní ocenitelná práva	008.	0	0	0	0
3.	Goodw ill	009.	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010.	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 12 + 13)	011.	0	0	0	0
1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012.	0	0	0	0
2.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013.	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 15 + 18 + 19 + 20 + 24)	014.	60 027	-42 752	17 275	19 317
B. II. 1.	Pozemky a stavby (ř. 16 + 17)	015.	20 990	-7 354	13 636	14 078
1.	Pozemky	016.	1 642	0	1 642	1 642
2.	Stavby	017.	19 348	-7 354	11 994	12 436
2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	018.	39 037	-35 398	3 639	5 148
3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019.	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek (ř. 21 + 22 + 23)	020.	0	0	0	0
1.	Pěstitecké celky trvalých porostů	021.	0	0	0	0
2.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	022.	0	0	0	0
3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023.	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (ř. 25 + 26)	024.	0	0	0	91
1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	025.	0	0	0	0
2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026.	0	0	0	91
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 28 až 34)	027.	0	0	0	0
B. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028.	0	0	0	0
2.	Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba	029.	0	0	0	0
3.	Podíly - podstatný vliv	030.	0	0	0	0
4.	Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv	031.	0	0	0	0
5.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032.	0	0	0	0
6.	Zápůjčky a úvěry - ostatní	033.	0	0	0	0
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek (ř. 35 + 36)	034.	0	0	0	0
1.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	035.	0	0	0	0
2.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	036.	0	0	0	0

Označení řádku a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
C.	Oběžná aktiva (ř. 38 + 46 + 72 + 75)	037.	34 204	0	34 204	31 405
C. I.	Zásoby (ř. 39 + 40 + 41 + 44 + 45)	038.	1 721	0	1 721	1 437
C. I. 1.	Materiál	039.	1 646	0	1 646	1 338
2.	Nedokončená výroba a polotovary	040.	0	0	0	0
3.	Výrobky a zboží (ř. 42 + 43)	041.	75	0	75	99
1. 1.	Výrobky	042.	0	0	0	0
2.	Zboží	043.	75	0	75	99
4.	Madá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044.	0	0	0	0
6.	Poskytnuté zálohy na zásoby	045.	0	0	0	0
C. II.	Pohledávky (ř. 47 + 57 + 68)	046.	4 396	0	4 396	5 557
C. II. 1.	Dlouhodobé pohledávky (ř. 48 až 52)	047.	5	0	5	5
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	048.	0	0	0	0
2.	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	049.	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	050.	0	0	0	0
4.	Odložená daňová pohledávka	051.	0	0	0	0
5.	Pohledávky - ostatní (ř. 53 až 56)	052.	5	0	5	5
1.	Pohledávky za společnosti	053.	0	0	0	0
2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054.	5	0	5	5
3.	Dohadné účty aktivní	055.	0	0	0	0
4.	Jiné pohledávky	056.	0	0	0	0
C. II. 2.	Krátkodobé pohledávky (ř. 58 až 61)	057.	4 391	0	4 391	5 552
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	058.	3 525	0	3 525	4 229
2.	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	059.	0	0	0	0
3.	Pohledávky - podstatný vliv	060.	0	0	0	0
4.	Pohledávky - ostatní (ř. 62 až 67)	061.	866	0	866	1 323
1.	Pohledávky za společnosti	062.	0	0	0	0
2.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	063.	0	0	0	0
3.	Stát - daňové pohledávky	064.	328	0	328	342
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	065.	414	0	414	447
5.	Dohadné účty aktivní	066.	0	0	0	0
6.	Jiné pohledávky	067.	124	0	124	534
C. II. 3.	Časové rozlišení aktiv (ř. 69 až 71)	068.	0	0	0	0
1.	Náklady příštích období	069.	0	0	0	0
2.	Komplexní náklady příštích období	070.	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	071.	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobý finanční majetek (ř. 73 + 74)	072.	0	0	0	0
C. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	073.	0	0	0	0
2.	Ostatní krátkodobý finanční majetek	074.	0	0	0	0
C. IV.	Peněžní prostředky (ř. 76 + 77)	075.	28 087	0	28 087	24 411
C. IV. 1.	Peněžní prostředky na pokladně	076.	40	0	40	320
2.	Peněžní prostředky na účtech	077.	28 047	0	28 047	24 091
D.	Časové rozlišení aktiv (ř. 79 až 81)	078.	577	0	577	745
D. 1.	Náklady příštích období	079.	67	0	67	63
2.	Komplexní náklady příštích období	080.	0	0	0	0
3.	Příjmy příštích období	081.	510	0	510	682

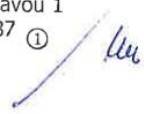
Označení řádku a	PASIVA b	Číslo řádku c	Běžném účetní období	Minulé účetní období
			1	2
	PASIVA CELKEM (ř. 83 + 104 + 147) = ř. 001	082.	52 056	51 467
A.	Vlastní kapitál (ř. 84 + 88 + 96 + 99 + 102 + 103)	083.	43 618	43 380
A. I.	Základní kapitál (ř. 85 až 87)	084.	18 260	18 260
A. I. 1.	Základní kapitál	085.	18 260	18 260
2.	Vlastní podíly	086.	0	0
3.	Změny základního kapitálu	087.	0	0
A. II.	Ážio a kapitálové fondy (ř. 89 + 90)	088.	13 268	13 268
A. II. 1.	Ážio	089.	5	5
2.	Kapitálové fondy (ř. 91 až 95)	090.	13 263	13 263
1.	Ostatní kapitálové fondy	091.	13 263	13 263
2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	092.	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací	093.	0	0
4.	Rozdíly z přeměn obchodních korporací	094.	0	0
5.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	095.	0	0
A. III.	Fondy ze zisku (ř. 97 + 98)	096.	3 449	3 330
A. III. 1.	Ostatní rezervní fond	097.	3 414	3 295
2.	Statutární a ostatní fondy	098.	35	35
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 100 + 101)	099.	6 903	6 181
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	100.	6 903	6 181
2.	Jiný výsledek hospodaření minulých let	101.	0	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (ř. 01 - 84 - 88 - 96 - 99 - 103 - 104 - 147)	102.	1 738	2 341
A.VI.	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku	103.	0	0
B.+ C.	Cizí zdroje (ř. 105 + 110)	104.	8 381	7 914
B.	Rezervy (ř. 106 až 109)	105.	183	183
B. I. 1.	Rezerva na důchody a podobné závazky	106.	0	0
2.	Rezerva na daň z příjmů	107.	0	0
3.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	108.	183	183
4.	Ostatní rezervy	109.	0	0
C.	Závazky (ř. 111 + 126 + 144)	110.	8 198	7 731
C. I.	Dlouhodobé závazky (ř. 112 + 115 až 122)	111.	0	0
C.I. 1.	Vydané dluhopisy (ř. 113 + 114)	112.	0	0
1.	Vyměnitelné dluhopisy	113.	0	0
2.	Ostatní dluhopisy	114.	0	0
2.	Závazky k úvěrovým institucím	115.	0	0
3.	Dlouhodobé přijaté zálohy	116.	0	0
4.	Závazky z obchodních vztahů	117.	0	0
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	118.	0	0
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	119.	0	0
7.	Závazky - podstatný vliv	120.	0	0
8.	Odloužený daňový závazek	121.	0	0
9.	Závazky - ostatní (ř. 123 až 125)	122.	0	0
1.	Závazky ke společníkům	123.	0	0
2.	Dohadné účty pasivní	124.	0	0
3.	Jiné závazky	125.	0	0

Označení řádku	PASIVA	Číslo řádku	Běžném účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	1	2
C. II.	Krátkodobé závazky (f. 127 + 130 až 136)	126.	8 198	7 731
C. II. 1.	Vydané dluhopisy (f. 128 + 129)	127.	0	0
1.	Vyměnitelné dluhopisy	128.	0	0
2.	Ostatní dluhopisy	129.	0	0
2.	Závazky k úvěrovým institucím	130.	0	0
3.	Krátkodobé přijaté zálohy	131.	715	239
4.	Závazky z obchodních vztahů	132.	4 047	4 010
5.	Krátkodobé směnky k úhradě	133.	0	0
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	134.	0	0
7.	Závazky - podstatný vliv	135.	0	0
8.	Závazky - ostatní (f. 137 až 143)	136.	3 436	3 482
1.	Závazky ke společníkům	137.	0	0
2.	Krátkodobé finanční výpomoci	138.	0	0
3.	Závazky k zaměstnancům	139.	1 912	1 857
4.	Závazky za sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	140.	1 027	1 045
5.	Stát - daňové závazky a dotace	141.	430	512
6.	Dohadné účty pasivní	142.	0	0
7.	Jiné závazky	143.	67	68
C. III.	Časové rozlišení pasiv (f. 145 + 146)	144.	0	0
C. III. 1.	Výdaje příštích období	145.	0	0
2.	Výnosy příštích období	146.	0	0
D.	Časové rozlišení pasiv (f. 148 + 149)	147.	57	173
D. 1.	Výdaje příštích období	148.	57	173
2.	Výnosy příštích období	149.	0	0

Sestaveno dne 11.5.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické os., která je účetní jednotkou Ing. Roman Kekrt, předseda představenstva
Právní forma účetní jednotky Akciová společnost	Předmět podnikání Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů

Vyplněno programem VÚRFAS

A.C.A. Audit, s.r.o.
Smetanova 34
591 01 Žďár nad Sázavou 1
DIČ: CZ25338587
Osvědčení: 257

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA 2020/19

ROZVAHA v plném rozsahu

Obchodní firma nebo

jiný název účetní jednotky

TS města a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky

a místo podnikání liší-li se od bydliště

K Ochozi 666

59301 Bystřice nad Pernštejnem

Ke dni

31.12.2020

(v tisících Kč)

Minimální závazný výčet informací podle vyhlášky
č. 500/2002 Sb., 469/2008 Sb., 413/2011 Sb.,
293/2014 Sb., 250/2015 Sb., 441/2017 Sb.

Účetní jednotka doručí účetní závěrku současně s
doručením daňového přiznání za daň z příjmu 1x
příslušnému finančnímu úřadu

Rok	Měsíc	IČO
2020	12	25303660

Označení řádku	AKTIVA	Číslo řádku	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
a	b	c				
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 37 + 78)	001.	91 729	-38 916	52 813	47 727
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002.	0	0	0	0
B.	Stálá aktiva (ř. 04 + 14 + 27)	003.	57 521	-38 916	18 605	19 612
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 05 + 06 + 09 + 010 + 011)	004.	0	0	0	0
B. I. 1.	Nehmotné výsledky vývoje	005.	0	0	0	0
2.	Ocenitelná práva (ř. 07 + 08)	006.	0	0	0	0
1.	Software	007.	0	0	0	0
2.	Ostatní ocenitelná práva	008.	0	0	0	0
3.	Goodwill	009.	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	010.	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek a nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek (ř. 12 + 13)	011.	0	0	0	0
1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012.	0	0	0	0
2.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	013.	0	0	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř. 15 + 18 + 19 + 20 + 24)	014.	57 521	-38 916	18 605	19 612
B. II. 1.	Pozemky a stavby (ř. 16 + 17)	015.	19 750	-6 311	13 439	12 541
1.	Pozemky	016.	1 642	0	1 642	1 693
2.	Stavby	017.	18 108	-6 311	11 797	10 848
2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	018.	37 771	-32 605	5 166	7 041
3.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	019.	0	0	0	0
4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek (ř. 21 + 22 + 23)	020.	0	0	0	0
1.	Pěstelské celky trvalých porostů	021.	0	0	0	0
2.	Dospělá zvířata a jejich skupiny	022.	0	0	0	0
3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	023.	0	0	0	0
5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek (ř. 25 + 26)	024.	0	0	0	30
1.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	025.	0	0	0	0
2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	026.	0	0	0	30
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 28 až 34)	027.	0	0	0	0
B. III. 1.	Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	028.	0	0	0	0
2.	Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba	029.	0	0	0	0
3.	Podíly - podstatný vliv	030.	0	0	0	0
4.	Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv	031.	0	0	0	0
5.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	032.	0	0	0	0
6.	Zápůjčky a úvěry - ostatní	033.	0	0	0	0
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek (ř. 35 + 36)	034.	0	0	0	0
1.	Jiný dlouhodobý finanční majetek	035.	0	0	0	0
2.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	036.	0	0	0	0

Označení řádku a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
C.	Oběžná aktiva (ř. 38 + 46 + 72 + 75)	037.	33 722	0	33 722	27 581
C. I.	Zásoby (ř. 39 + 40 + 41 + 44 + 45)	038.	1 181	0	1 181	1 227
C. I. 1.	1. Materiál	039.	1 127	0	1 127	1 128
2.	2. Nedokončená výroba a polotovary	040.	0	0	0	0
3.	3. Výrobky a zboží (ř. 42 + 43)	041.	54	0	54	99
1.	1. Výrobky	042.	0	0	0	0
2.	2. Zboží	043.	54	0	54	99
4.	4. Madá a ostatní zvířata a jejich skupiny	044.	0	0	0	0
6.	6. Poskytnuté zálohy na zásoby	045.	0	0	0	0
C. II.	Pohledávky (ř. 47 + 57 + 68)	046.	3 133	0	3 133	3 710
C. II. 1.	1. Dlouhodobé pohledávky (ř. 48 až 52)	047.	0	0	0	322
1.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	048.	0	0	0	0
2.	2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	049.	0	0	0	0
3.	3. Pohledávky - podstatný vliv	050.	0	0	0	0
4.	4. Odložená daňová pohledávka	051.	0	0	0	0
5.	5. Pohledávky - ostatní (ř. 53 až 56)	052.	0	0	0	322
1.	1. Pohledávky za společnosti	053.	0	0	0	0
2.	2. Dlouhodobé poskytnuté zálohy	054.	0	0	0	0
3.	3. Dohadné účty aktivní	055.	0	0	0	0
4.	4. Jiné pohledávky	056.	0	0	0	322
C. II. 2.	2. Krátkodobé pohledávky (ř. 58 až 61)	057.	3 133	0	3 133	3 388
1.	1. Pohledávky z obchodních vztahů	058.	2 771	0	2 771	2 812
2.	2. Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	059.	0	0	0	0
3.	3. Pohledávky - podstatný vliv	060.	0	0	0	0
4.	4. Pohledávky - ostatní (ř. 62 až 67)	061.	362	0	362	576
1.	1. Pohledávky za společnosti	062.	0	0	0	0
2.	2. Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	063.	0	0	0	0
3.	3. Stát - daňové pohledávky	064.	75	0	75	225
4.	4. Krátkodobé poskytnuté zálohy	065.	268	0	268	310
5.	5. Dohadné účty aktivní	066.	0	0	0	0
6.	6. Jiné pohledávky	067.	19	0	19	41
C. II. 3.	3. Časové rozlišení aktiv (ř. 69 až 71)	068.	0	0	0	0
1.	1. Náklady příštích období	069.	0	0	0	0
2.	2. Komplexní náklady příštích období	070.	0	0	0	0
3.	3. Příjmy příštích období	071.	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobý finanční majetek (ř. 73 + 74)	072.	0	0	0	0
C. III. 1.	1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba	073.	0	0	0	0
2.	2. Ostatní krátkodobý finanční majetek	074.	0	0	0	0
C. IV.	Peněžní prostředky (ř. 76 + 77)	075.	29 408	0	29 408	22 644
C. IV. 1.	1. Peněžní prostředky na pokladně	076.	207	0	207	275
2.	2. Peněžní prostředky na účtech	077.	29 201	0	29 201	22 369
D.	Časové rozlišení aktiv (ř. 79 až 81)	078.	486	0	486	534
D. 1.	1. Náklady příštích období	079.	119	0	119	160
2.	2. Komplexní náklady příštích období	080.	0	0	0	0
3.	3. Příjmy příštích období	081.	367	0	367	374

Označení řádku a	PASIVA b	Číslo řádku c	Běžném účetní období	Minulé účetní období
			1	2
	PASIVA CELKEM (ř. 83 + 104 + 147) = ř. 001	082.	52 813	47 727
A.	Vlastní kapitál (ř. 84 + 88 + 96 + 99 + 102 + 103)	083.	45 039	41 638
A. I.	Základní kapitál (ř. 85 až 87)	084.	18 260	18 260
A. I. 1.	Základní kapitál	085.	18 260	18 260
2.	Vlastní podíly	086.	0	0
3.	Změny základního kapitálu	087.	0	0
A. II.	Ážio a kapitálové fondy (ř. 89 + 90)	088.	13 268	13 268
A. II. 1.	Ážio	089.	5	5
2.	Kapitálové fondy (ř. 91 až 95)	090.	13 263	13 263
1.	Ostatní kapitálové fondy	091.	13 263	13 263
2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	092.	0	0
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací	093.	0	0
4.	Rozdíly z přeměn obchodních korporací	094.	0	0
5.	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	095.	0	0
A. III.	Fondy ze zisku (ř. 97 + 98)	096.	3 084	2 981
A. III. 1.	Ostatní rezervní fond	097.	3 049	2 946
2.	Statutární a ostatní fondy	098.	35	35
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let (ř. 100 + 101)	099.	5 526	5 087
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrzená ztráta minulých let (+/-)	100.	5 526	5 087
2.	Jiný výsledek hospodaření minulých let	101.	0	0
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (ř. 01 - 84 - 88 - 96 - 99 - 103 - 104 - 147)	102.	4 901	2 042
A. VI.	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisku	103.	0	0
B.+ C.	Cizí zdroje (ř. 105 + 110)	104.	7 465	5 891
B.	Rezervy (ř. 106 až 109)	105.	183	183
B. I. 1.	Rezerva na důchody a podobné závazky	106.	0	0
2.	Rezerva na daň z příjmů	107.	0	0
3.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	108.	183	183
4.	Ostatní rezervy	109.	0	0
C.	Závazky (ř. 111 + 126 + 144)	110.	7 282	5 708
C. I.	Dlouhodobé závazky (ř. 112 + 115 až 122)	111.	0	0
C. I. 1.	Vydané dluhopisy (ř. 113 + 114)	112.	0	0
1.	Vyměnitelné dluhopisy	113.	0	0
2.	Ostatní dluhopisy	114.	0	0
2.	Závazky k úvěrovým institucím	115.	0	0
3.	Dlouhodobé přijaté zálohy	116.	0	0
4.	Závazky z obchodních vztahů	117.	0	0
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	118.	0	0
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	119.	0	0
7.	Závazky - podstatný vliv	120.	0	0
8.	Odložený daňový závazek	121.	0	0
9.	Závazky - ostatní (ř. 123 až 125)	122.	0	0
1.	Závazky ke společníkům	123.	0	0
2.	Dohadné účty pasivní	124.	0	0
3.	Jiné závazky	125.	0	0

Označení řádku	PASIVA	Číslo řádku	Běžném účetní období	Minulé účetní období
a	b	c	1	2
C. I.	Krátkodobé závazky (ř. 127 + 130 až 136)	126.	7 282	5 708
C. II. 1.	Vydané dluhopisy (ř. 128 + 129)	127.	0	0
1.	Vyměnitelné dluhopisy	128.	0	0
2.	Ostatní dluhopisy	129.	0	0
2.	Závazky k úvěrovým institucím	130.	0	0
3.	Krátkodobé přijaté zálohy	131.	40	137
4.	Závazky z obchodních vztahů	132.	3 179	2 688
5.	Krátkodobé směny k úhradě	133.	0	0
6.	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	134.	0	0
7.	Závazky - podstatný vliv	135.	0	0
8.	Závazky - ostatní (ř. 137 až 143)	136.	4 063	2 883
1.	Závazky ke společníkům	137.	0	0
2.	Krátkodobé finanční výpomoci	138.	0	0
3.	Závazky k zaměstnancům	139.	1 747	1 391
4.	Závazky za sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	140.	1 087	877
5.	Stát - daňové závazky a dotace	141.	1 112	486
6.	Dohadné účty pasivní	142.	0	0
7.	Jiné závazky	143.	117	129
C. III.	Časové rozlišení pasiv (ř. 145 + 146)	144.	0	0
C. III. 1.	Výdaje příštích období	145.	0	0
2.	Výnosy příštích období	146.	0	0
D.	Časové rozlišení pasiv (ř. 148 + 149)	147.	309	198
D. 1.	Výdaje příštích období	148.	309	198
2.	Výnosy příštích období	149.	0	0

A.C.A. Audit, s.r.o.
Smetanova 34
554 01 Žďár nad Sázavou 1
DIČ: CZ25338587 ②
Osvědčení: 257

Sestaveno dne 14.5.2021	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické os., která je účet. jednotkou Ing. Roman Kešer, předseda představenstva
Právní forma účetní jednotky Akciová společnost	Předmět podnikání Shromáždění, sběr a odstraňování odpadů

PŘÍLOHA P III: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2022/21

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Obchodní firma nebo
jiný název účetní jednotky
TS města a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

K Ochozi 666
59301 Bystřice nad Pernštejnem

Ke dni 31.12.2022
(v tisících Kč)

Minimální závazný výčet
informací podle vyhlášky č.
500/2002 Sb., 469/2008 Sb.,
413/2011 Sb., 293/2014 Sb.,
250/2015 Sb., 441/2017 Sb.

Účetní jednotka doručí účetní
závěrku současně s
doručením daňového přiznání
za daň z příjmu 1*
příslušnému fin. Úřadu

Rok	Měsíc	IČO
2022	12	25303660

Označení řádků a	Text b	Číslo řádku c	Běžné účetní období 1	Minulé účetní období 2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	001.	67 673	60 258
II.	Tržby za prodej zboží	002.	86	238
A.	Výkonová spotřeba (ř. 04 + 05 + 06)	003.	34 392	28 567
A. 1.	Náklady vynaložené na prodej zboží	004.	73	213
2.	Spotřeba materiálu a energie	005.	11 802	9 463
3.	Služby	006.	22 517	18 891
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	007.	0	0
C.	Aktivace	008.	-38	-620
D.	Osobní náklady (ř. 10 + 11)	009.	33 108	30 264
D. 1.	Mzdové náklady	010.	24 212	22 092
2.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a ostatní náklady (ř. 12 + 13)	011.	8 896	8 172
1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	012.	7 968	7 275
2.	Ostatní náklady	013.	928	897
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (ř. 15 + 18 + 19)	014.	2 398	2 401
E. 1.	Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku (ř. 16 + 17)	015.	2 398	2 401
1.	Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku - trvalé	016.	2 398	2 401
2.	Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku - dočasné	017.	0	0
2.	Úpravy hodnot zásob	018.	0	0
3.	Úpravy hodnot pohledávek	019.	0	0
III.	Ostatní provozní výnosy (ř. 21 + 22 + 23)	020.	5 239	4 428
III. 1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	021.	321	0
2.	Tržby z prodaného materiálu	022.	3 418	2 870
3.	Jiné provozní výnosy	023.	1 500	1 558
F.	Ostatní provozní náklady (ř. 25 až 29)	024.	1 853	1 772
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	025.	0	0
2.	Prodaný materiál	026.	577	544
3.	Daně a poplatky	027.	151	359
4.	Rezervy v provozní oblasti a kompletní náklady příštích období	028.	0	0
5.	Jiné provozní náklady	029.	1 125	869
*	Provozní výsledek hospodaření (ř. 01 + 02 - 03 - 07 - 08 - 09 - 14 + 20 - 24)	030.	1 285	2 540
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly (ř. 32 + 33)	031.	0	0
IV. 1.	Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	032.	0	0
2.	Ostatní výnosy z podílů	033.	0	0
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	034.	0	0

Označení řádků a	Text b	Číslo řádku c	Běžné účetní období 1	Minulé účetní období 2
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (ř. 36 + 37)	035.	0	0
V.	1. Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	036.	0	0
	2. Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	037.	0	0
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	038.	0	0
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (ř. 40 + 41)	039.	616	27
VI.	1. Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	040.	0	0
	2. Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	041.	616	27
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	042.	0	0
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (ř. 44 + 45)	043.	0	0
J.	1. Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	044.	0	0
	2. Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	045.	0	0
VII.	Ostatní finanční výnosy	046.	0	0
K.	Ostatní finanční náklady	047.	36	35
*	Finanční výsledek hospodaření (ř. 31 - 34 + 35 - 38 + 39 - 42 - 43 +46 - 47)	048.	580	-8
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (ř. 30 + 48)	049.	1 865	2 532
L.	Daň z příjmů (ř. 51 + 52)	050.	127	191
L.	1. Daň z příjmů splatná	051.	127	191
	2. Daň z příjmů odložená	052.	0	0
**	Výsledek hospodaření po zdanění (ř. 49 - 50)	053.	1 738	2 341
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	054.	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (ř. 53 - 54)	055.	1 738	2 341
*	Čistý obrát za období (ř. I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII)	056.	73 614	64 951

Sestaveno dne 11.5.2023	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou Ing. Roman Kekrt, předseda představenstva
Právní forma účetní jednotky Akciová společnost	Předmět podnikání Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů

Vyplněno programem WinFAS

PŘÍLOHA P IV: VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT 2020/19

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Obchodní firma nebo
jiný název účetní jednotky
TS města a.s.

Sídlo nebo bydliště účetní jednotky
a místo podnikání liší-li se od bydliště

K Ochozi 666
59301 Bystřice nad Pemštejmem

Minimální závazný výčet
informací podle vyhlášky č.
500/2002 Sb., 469/2008 Sb.,
413/2011 Sb., 293/2014 Sb.,
250/2015 Sb., 441/2017 Sb.

Účetní jednotka doručí účetní
závěrku současně s
doručením daňového přiznání
za daň z příjmu 1×
příslušnému fin. Úřadu

Ke dni 31.12.2020
(v tisících Kč)

Rok	Měsíc	IČO
2020	12	25303660

Označení řádků a	Text b	Číslo řádku c	Běžné účetní období 1	Minulé účetní období 2
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	001.	60 623	57 942
II.	Tržby za prodej zboží	002.	121	118
A.	Výkonová spotřeba (ř. 04 + 05 + 06)	003.	27 717	26 718
A.	1. Náklady vynaložené na prodej zboží	004.	106	105
	2. Spotřeba materiálu a energie	005.	9 531	8 906
	3. Služby	006.	18 080	17 707
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	007.	0	184
C.	Aktivace	008.	-1 711	-22
D.	Osobní náklady (ř. 10 + 11)	009.	29 005	27 675
D.	1. Mzdové náklady	010.	21 233	20 179
	2. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a ostatní náklady (ř. 12 + 13)	011.	7 772	7 496
	1. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	012.	6 973	6 708
	2. Ostatní náklady	013.	799	788
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti (ř. 15 + 18 + 19)	014.	3 271	3 152
E.	1. Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku (ř. 16 + 17)	015.	3 271	3 152
	1. Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku - trvalé	016.	3 271	3 152
	2. Úpravy hodnot dlouh.nehmot.a hmotného majetku - dočasné	017.	0	0
	2. Úpravy hodnot zásob	018.	0	0
	3. Úpravy hodnot pohledávek	019.	0	0
III.	Ostatní provozní výnosy (ř. 21 + 22 + 23)	020.	5 341	3 565
III.	1. Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	021.	1 978	0
	2. Tržby z prodaného materiálu	022.	1 615	1 856
	3. Jiné provozní výnosy	023.	1 748	1 709
F.	Ostatní provozní náklady (ř. 25 až 29)	024.	2 205	1 767
F.	1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	025.	347	0
	2. Prodaný materiál	026.	598	491
	3. Daně a poplatky	027.	364	409
	4. Rezervy v provozní oblasti a kompletní náklady příštích období	028.	0	0
	5. Jiné provozní náklady	029.	896	867
*	Provozní výsledek hospodaření (ř. 01 + 02 - 03 - 07 - 08 - 09 - 14 + 20 - 24)	030.	5 598	2 151
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly (ř. 32 + 33)	031.	0	0
IV.	1. Výnosy z podílů - ovládaná nebo ovládající osoba	032.	0	0
	2. Ostatní výnosy z podílů	033.	0	0
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	034.	0	0

Označení řádků a	Text b	Číslo řádku c	Běžné účetní období 1	Minulé účetní období 2
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (ř. 36 + 37)	035.	0	0
V.	1. Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku - ovládaná nebo ovládající osoba	036.	0	0
	2. Ostatní výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	037.	0	0
H.	Náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem	038.	0	0
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy (ř. 40 + 41)	039.	58	154
VI.	1. Výnosové úroky a podobné výnosy - ovládaná nebo ovládající osoba	040.	0	0
	2. Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	041.	58	154
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	042.	0	0
J.	Nákladové úroky a podobné náklady (ř. 44 + 45)	043.	0	0
J.	1. Nákladové úroky a podobné náklady - ovládaná nebo ovládající osoba	044.	0	0
	2. Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	045.	0	0
VII.	Ostatní finanční výnosy	046.	0	0
K.	Ostatní finanční náklady	047.	35	36
*	Finanční výsledek hospodaření (ř. 31 - 34 + 35 - 38 + 39 - 42 - 43 + 46 - 47)	048.	23	118
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (ř. 30 + 48)	049.	5 621	2 269
L.	Daň z příjmů (ř. 51 + 52)	050.	720	227
L.	1. Daň z příjmů splatná	051.	720	227
	2. Daň z příjmů odložená	052.	0	0
**	Výsledek hospodaření po zdanění (ř. 49 - 50)	053.	4 901	2 042
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	054.	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (ř. 53 - 54)	055.	4 901	2 042
*	Čistý obrat za období (ř. I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII)	056.	66 143	61 779

Sestaveno dne 14.5.2021	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou Ing. Roman Kekrt, předseda představenstva
Právní forma účetní jednotky Akciová společnost	Předmět podnikání Shromáždování, sběr a odstraňování odpadů

PŘÍLOHA P V: CASHFLOW 2022/21

PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH (CF)

za období od 1.1.2022 do 31.12.2022

(v celých tisících Kč)

IČ: 25303660

Sestaveno dne: 11.5.2023

Právní forma účetní jednotky: akciová společnost

Předmět podnikání účetní jednotky: shromažďování, sběr a odstraňování odpadů

T S města a.s.

K Ochozi 666

59301 Bystřice nad Pernštejnem

Řádek	Obsah položky (způsob výpočtu)	Skutečnost v úč.období	
		běžném	minulém
P.	Stav peněžních prostředků peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	24 411	29 408
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnost)			
Z.	Účetní zisk (+) nebo ztráta (-) z běžné činnosti před zdaněním	1 865	2 532
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace (=A.1.1. až A.1.6.)	1 470	2 374
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv a umořování oceň.rozdílů k nabytému majetku (+)	2 407	2 401
A.1.2.	Změna stavu opravných položek a rezerv (+/-)	0	0
A.1.3.	Zisk (-), ztráta (+) z prodeje stálých aktiv	-321	0
A.1.4.	Výnosy z podílů na zisku (-)	0	0
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky (+) s výjimkou kapitalizovaných úroků, a vyúčtované výnosové (-) úroky	-616	-27
A.1.6.	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	0	0
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracov.kapitálu mimoř.pol (=Z + A.1.)	3 335	4 906
A.2.	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu (=A.2.1. až A.2.4.)	2 887	1 374
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, aktivních účtů čas.rozlišení a dohad.účtů aktivních (+/-)	1 320	-2 683
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provoz.činnosti, pasiv.účtů čas.roz. a dohad.účtů pasivních (+/-)	1 851	4 313
A.2.3.	Změna stavu zásob (+/-)	-284	-256
A.2.4.	Změna stavu krátkodob.finančního .majetku nespádajícího .do peněž.prostř.a peněž.ekvivalentů	0	0
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořad.položkami (=A.* + A.2.)	6 222	6 280
A.3.	Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků (-)	0	0
A.4.	Přijaté úroky (+)	616	27
A.5.	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období (-)	-127	-191
A.6.	Přijaté podíly na zisku (+)	0	0
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti (=A.** + A.3.až A.6.)	6 711	6 116
Peněžní toky z investiční činnosti			
B.1.	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv	-356	-3 113
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	321	0
B.3.	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám	0	0
B.***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti (=B.1. až B.3.)	-35	-3 113
Peněžní toky z finanční činnosti			
C.1.	Dopady změn dlouhodobých závazků, popř.p.krátkodobých závazků spadajících do oblasti fin.čin.	0	0
C.2.	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty (=C.2. až C.2.6.)	-3 000	-8 000
C.2.1.	Zvýšení peněžních prostředků a peněž.ekvív. z titulu zvýšení základního kapitálu, ážia,fondů ze zisku (+)	119	246
C.2.2.	Vyplacení podílů na vlastním kapitálu společníkům (-)	0	0
C.2.3.	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů (+)	0	0
C.2.4.	Úhrada ztráty společníky (+)	0	0
C.2.5.	Přímé platby na vrub fondů (-)	-1 619	-4 246
C.2.6.	Vyplacené podíly na zisku včetně zapl.srážkové daně a včetně fin.vypoř.spol. v.o.s. a k.s. (-)	-1 500	-4 000
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti (=C.1. až C.2.)	-3 000	-8 000
F.	Čistý zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků (=A.*** + B.*** + C.***)	3 676	-4 997
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	28 087	24 411

PŘÍLOHA P VI: CASHFLOW 2020/19

PŘEHLED O PENĚŽNÍCH TOCÍCH (CF)

za období od 1.1.2020 do 31.12.2020

(v celých tisících Kč)

IČ: 25303660

Sestaveno dne: 14.5.2021

Právní forma účetní jednotky: akciová společnost

Předmět podnikání účetní jednotky: shromažďování, sběr a odstraňování odpadů

T S města a.s.

K Ochozi 666

59301 Bystřice nad Pernštejnem

Řádek	Obsah položky (způsob výpočtu)	Skutečnost v úč.období	
		běžném	minulém
P.	Stav peněžních prostředků peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	22 644	25 506
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti (provozní činnosti)			
Z.	Účetní zisk (+) nebo ztráta (-) z běžné činnosti před zdaněním	5 621	2 269
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace (=A.1.1. až A.1.6.)	1 582	2 999
A.1.1.	Odpisy stálých aktiv a umořování oceň.rozdílů k nabytému majetku	(+)	3 271
A.1.2.	Změna stavu opravných položek a rezerv	(+/-)	0
A.1.3.	Zisk (-), ztráta (+) z prodeje stálých aktiv		-1 631
A.1.4.	Výnosy z podílu na zisku	(-)	0
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky (+) s výjimkou kapitalizovaných úroků, a vyúčtované výnosové (-) úroky		-58
A.1.6.	Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace		0
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracov.kapita mimoř.pol (=Z + A.1.)		7 203
A.2.	Změny stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu (=A.2.1. až A.2.4.)		3 855
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, aktivních účtů čas.rozlišení a dohad.účtů aktivních	(+/-)	625
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provoz.činnosti, pasiv.účtů čas.rozl. a dohad.účtů pasivních	(+/-)	3 184
A.2.3.	Změna stavu zásob	(+/-)	46
A.2.4.	Změna stavu krátkodob.finančního majetku nespádajícího do peněž.prostř.a peněž.ekvivalentů		0
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořad.položkami (=A.* + A.2.)		11 058
A.3.	Vyplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků	(-)	0
A.4.	Přijaté úroky	(+)	58
A.5.	Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulá období	(-)	-718
A.6.	Příjmy a výdaje spojené s mimoř.účet.přp., které tvoří mimoř.VH včetně daně splat.MČ		0
A.7.	Přijaté podíly na zisku	(+)	0
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti (=A.** + A.3.až A.6.)		10 398
Peněžní toky z investiční činnosti			
B.1.	Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv		-2 611
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv		1 978
B.3.	Zápůjčky a úvěry spřízněným osobám		0
B.***	Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti (=B.1. až B.3.)		-633
Peněžní toky z finanční činnosti			
C.1.	Dopady změn dlouhodobých závazků, popřp.krátkodobých závazků spadajících do oblasti fin.čin.		0
C.2.	Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty (=C.2. až C.2.6.)		-3 001
C.2.1.	Zvýšení peněžních prostředků a peněž.ekviv. z titulu zvýšení základního kapitálu, áža.fondů ze zisku	(+)	103
C.2.2.	Vyplacení podílů na vlastním kapitálu společníkům	(-)	0
C.2.3.	Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů	(+)	0
C.2.4.	Úhrada ztráty společníky	(+)	0
C.2.5.	Přímé platby na vrub fondů	(-)	-1 604
C.2.6.	Vyplacené podíly na zisku včetně zapl.srážkové daně a včetně fin.vypoř.spol. v.o.s. a k.s.	(-)	-1 500
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti (=C.1. až C.2.)		-3 001
F.	Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků (=A.*** + B.*** + C.***)		6 764
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	29 408	22 644